

GENÇLERİN İLMİHALİ

İÇİNDEKİLER

GENÇLERİN İLMİHALİ.....	1
İÇİNDEKİLER.....	1
İÇTİHAT VE TAKLİT.....	8
İÇTİHAT:	8
TAKLİT:	8
Vacip olan ihtiyat ve müstehap olan ihtiyat Arasındaki Fark	9
TAHARET	9
Kanın Hükümleri.....	10
Temiz Şeylerin Necis Olması	10
TEMİZLEYİCİLER (MUTAHHİRAT).....	10
SULARIN HÜKÜMLERİ.....	10
MUZAF SUYUN HÜKÜMLERİ.....	11
Mutlak Suyun Kısımları:	11
Az Su	11
Kür, Akan ve Kuyu Suları.....	11
Yıkayalım?.....	11
TOPRAK	12
GÜNEŞ.....	12
İSLAM.....	12

A'ynı Necisin Bertaraf Olması	12
ABDEST	13
Nasıl Abdest Almalıyız?	13
Abdest Amellerinin Açıklaması:	13
ABDESTİN ŞARTLARI	14
CEBİRE ABDESTİ.....	15
Abdest Almayı Gerektiren Şeyler	16
Abdesti Bozan Şeyler:	16
GUSÜL.....	16
Gusül Almak:.....	16
Gusletmenin Şartları:.....	16
Vacip Gusüller:.....	17
Cenabet Guslü	17
CÜNÜP KİMSEYE HARAM OLAN ŞEYLER	17
Meyyit Guslü	18
Kadınlara Has Gusüller	18
Hayız Guslü	18
İstihaze Guslü	18
Nifas Guslü	19
TEYEMMÜM.....	19
Teyemmümün Usulü	19
NAMAZ	20
Namazın Önemi.....	20
Namazın Kısımları.....	20
Günlük Vacip Namazlar	20
GÜNLÜK NAMAZLARIN VAKTİ.....	20
Sabah Namazının Başlangıcı.....	20
Akşam	21
Gece Yarısı	21

NAMAZ VAKTİ HÜKÜMLERİ.....	21
KIBLE	21
NAMAZDA BEDENİ ÖRTMEK.....	21
NAMAZ KILANIN MEKANI.....	22
CAMİ HÜKÜMLERİ	23
Namaz İçin Hazırlık	23
Ezan ve İkamet.....	23
Ezan.....	23
NAMAZ AMELLERİ	24
Namazın farzları şundan ibarettir:	24
NAMAZIN FARZLARI	25
Niyet:	25
İftitah Tekbiri:	25
Kıyam:	25
Kıraat (Okuma).....	25
Kıraat Hükümleri	26
Rüku:	26
SECDE	26
Edemeyen Kimsenin Vazifesi:	27
TEŞEHHÜT	27
Namazın Selamı.....	27
Tertip:	27
Muvalat:.....	28
Kunut:	28
Namazın Takibatı	28
NAMAZI BOZAN ŞEYLER	28
NAMAZI BOZAN ŞEYLERİN HÜKMÜ	29
Konuşmak	29
Gülmek ve Ağlamak.....	29

Kibleden Yüzünü Çevirmek.....	29
Yemek ve İçmek.....	29
NAMAZIN ŞEKLİNİ BOZAN HAREKETLER	29
EZAN VE İKAMETİN TERCÜMESİ	29
NAMAZIN TERCÜMESİ	30
Fatiha Suresinin Tercümesi:.....	30
İhlas Suresinin Tercümesi:	30
Ruku Zikri:	30
Secde Zikri:	30
Tesbihat-1 Erbaa'nın Tercümesi:.....	30
Teşehhüd ve Selam'ın Tercümesi:.....	31
NAMAZDA ŞÜPHELER.....	31
Namazı Batıl Eden Şüpheler:	31
İHTİYAT NAMAZI.....	32
SEHİV SECDESİNİN USULÜ.....	32
YOLCU NAMAZI.....	32
Vatan Neresidir?.....	33
KAZA NAMAZI.....	34
Anne ve Babanın Kaza Namazları:	34
CEMAAT NAMAZI	35
Cemaat Namazının Önemi	35
Cemaat Namazının Şartları:	35
Birinci Rekatta:	35
İkinci Rekatta:	35
Üçüncü Rekatta:	36
Dördüncü Rekatta:.....	36
CEMAAT NAMAZI HÜKÜMLERİ	36

CUMA NAMAZI	36
Cuma Namazının Kılınışı:	37
Cuma Namazının Şartları:	37
Cuma Namazı Kılanların Vazifeleri:	37
AYAT NAMAZI.....	37
Ayat Namazının Şekli:	37
MÜSTEHAP NAMAZLAR.....	38
Bayram Namazının Vakti:	38
KılınıŞ Şekli:	38
GÜNLÜK NAFİLELER	38
Gece Namazı:	38
Gece Namazının Vakti:	39
GUFEYLE NAMAZI	39
Gufeyle Namazının KılınıŞ Şekli:	39
ORUÇ	39
Orucun Niyeti:	39
Orucu Batıl Eden Şeyler.....	39
ORUCU BATIL EDEN ŞEYLERİN HÜKÜMLERİ:	40
Yemek ve İçmek:	40
İğne Vurdurmak:.....	40
Boğaza Yoğun Toz Kaçırarak:	40
Kusmak:	40
ORUCUN KAZA VE KEFFARESİ.....	40
Kaza Orucu:.....	40
Orucun Keffareti.....	41
Orucun Kaza ve Keffaret Hükümleri:	41
YOLCULUKTA ORUÇ HÜKÜMLERİ	41
FİTRE ZEKATI.....	41

Fıtra Zekatının Miktarı:	42
HUMUS.....	42
Humus Hükümleri	42
Humusun Masrafı:	42
ZEKAT	42
Zekat Hükümleri:.....	43
Zekatın Masrafı	43
ALIŞ VERİŞ HÜKÜMLERİ	44
İnsanın Muameleyi Bozabileceği Yerler:.....	44
BORÇ	44
BORÇ KISIMLARI.....	44
BORÇ HÜKÜMLERİ:	45
EMANET.....	45
EMANET HÜKÜMLERİ:	45
ARİYET.....	45
BULUNAN VE KAYBOLAN EŞYALARIN HÜKÜMLERİ	45
GASP HÜKÜMLERİ.....	46
YENİLECEK VE İÇİLECEKLERİN HÜKÜMLERİ.....	46
YEMEK YEME ADABI.....	47
SU İÇMENİN ADABI	47
HAYVANLARI KESME TALİMATI	47
HAYVAN KESMENİN ŞARTLARI	47
SİLAHLA AVLANMANIN HÜKÜMLERİ:	48
BALIK AVLAMA:	48
EVLİLİK HÜKÜMLERİ	48
BAKMAK:	48
MAHREM VE NAMAHEREM:	48
Diğerlerine Bakma Hükümleri:	49
Evlilikle İlgili Bir Kaç Mesele:	49
SELAM VERME HÜKÜMLERİ	50
KUR'AN İLE İLGİLİ HÜKÜMLER	50

Kur'an Yazısına Dokunmak:.....	50
YEMİN ETME HÜKÜMLERİ	51
DİĞER MESELELER.....	51

**ŞİA ALEMİNİN DEĞERLİ TAKLİT MERCİİ
AYETULLAH EL-UZMA FAZİL LENKERANİ
HAZRETLERİNİN FETVALARIYLA MUTABIKTIR.**

İÇTİHAT VE TAKLİT

İnsan, içtihat veya taklitle dini hükümlere amel edebilir.

İÇTİHAT:

Dinin hükümlerini Kur'an, Peygamber ve masum imamlara (a.s) dayanan kaynaklardan elde edebilme ve ispatlama gücü olup İslami ilimleri öğrenip, yoğun çaba sarf ederek Allah'ın inayetiyle elde edilir. Böyle yüksek ilmi kudrete sahip olana müçtehit denilir.

TAKLİT:

Lügat anlamı uyma ve takip etme manasında olup ıstılahta müçtehidin fetvalarına uyup amel etmek anlamındadır. Yani insanın dini amellerini müçtehidin fetvalarına uygun olarak yerine getirmesidir.

MESELE 1- Taklit olunan müçtehide -taklit mercii- ve onu taklit edene de -mukallit- denir.

M. 2- Müçtehit olmayan, dini hükümler ve Allah'ın emirlerini, kaynaklardan çıkaramayan bir kimsenin müçtehidi taklit etmesi farzdır; yani amellerini onun fetvalarına uygun olarak yapmalıdır.

M. 3- Dini hükümlerde insanların çoğunun vazifesi taklit etmektir. Çünkü ahkamda hükümlerini bilmede müçtehit olabilecek veya ihtiyata amel edebilecek insanlar azdır.

M. 4- İnsanın taklit edeceği müçtehidin şu özellikleri taşıması gereklidir:

- Adil olması, hayatta olması,
- Erkek olması,
- Baliğ olması,
- Akıllı olması,
- Helal zade olması (gayri meşru bir ilişkiden dünyaya gelmemiş olması),
- İsna aşeriyye Şiası (12 İmam Şiası) olması ve
- Diğer müçtehitlerden a'lem (ilmi daha fazla) olması gerekmektedir.

M. 5- İnsan başlangıçta ölmüş bir müçtehidi taklit edemez. Ama insan bir müçtehidi taklit eder ve o müçtehit ölürse, bir sonraki meselede açıklanacağı gibi, onu taklit edebilir.

M. 6- İnsanın taklit ettiği müçtehit ölür ama yaşayan müçtehitte daha a'lem olursa insanın taklidinde baki kalması gerekmektedir ve eğer yaşayan müçtehit daha a'lem olursa yaşayan müçtehidi taklit etmesi şarttır ama eğer hiçbirinin a'lemiyeti belli olmaz, ikisi de eşit olursa şahıs ölen veya hayattaki müçtehidi taklit etmekte muhayyerdir.

M. 7- Müçtehit ve a'lemi tanımak üç yolla mümkündür:

1- İnsanın kendisi yakın eder veya kanaat getirirse; mesela, insanın kendisi bilir kişi olup müçtehidi tanıyabilir.

2- Müçtehidi ve a'lemi tanıma gücüne sahip iki adil ve alimin şahadet etmesiyle, elbette diğer iki adil ve alimin onların sözüne muhalefet etmemeleri şartıyla.

3- İnsana yakın olması ve kanaat getirecek şekilde bir kimsenin müçtehit veya a'lem olduğu meşhur veya yaygın olursa.

M. 8- Müçtehidin fetvasını elde etmenin yolları şunlardır:

- 1- Müçtehidin kendisinden işitmek.
- 2- Müçtehidin fetvasını nakleden iki adil kişiden işitmek.
- 3- İlim ve kanaat oluşturması şartıyla bir adil şahıstan işitmek.
- 4- İnsanın doğruluğuna kanaat getirdiği müçtehidin risalesinde görmek.

M. 9- Eğer müttehıdın fetvası bir konuda değişirse mukallit yeni fetvaya göre amel etmelidir. Eski fetvaya göre amel etmek caiz değildir. Ama birinci fetva ihtiyata daha uygun olursa uyabilir.

M. 10- İnsanın genellikle ihtiyaç duyduğu meseleleri öğrenmesi vaciptir.

Vacip olan ihtiyat ve müstehap olan ihtiyat Arasındaki Fark

M. 11- Müstehap olan ihtiyat her zaman fetvayla zikredilir; yani o meselede müttehıt kendi görüşüne ilave olarak ihtiyat yolunu da açıklamıştır. Mukallit o meselede ya fetvaya yada ihtiyata göre amel etmek zorundadır ve başka müttehıde rücu hakkı yoktur. Bu meselede olduğu gibi:

- Necis bir kabı kür suda bir kez yıkarlarsa temizlenir gerçi üç kez yıkamak ihtiyattır.

Vacip olan ihtiyat, fetvayla birlikte zikredilmez. Mukallit o meselede ya ihtiyata amel eder veya diğer bir müttehıde rücu edebilir. Şu meselede olduğu gibi:

- İhtiyat gereği, taze üzüm yaprağına secde edilmemelidir.

Buluğun alametleri ve Ergenlik Yaşı

Erkeğin ergenlik alameti şunlardır:

1- Karnının altından kaba ve sert kılların çıkması (avret yerinin üzerinde).

2- Uyku veya uyanık halindeyken meni gelmesi.

3- Kameri ayına göre 15 yaşını doldurması (Bu ise güneş yılının 15. yaşından 163 gün 6 saat daha azdır).

Kızın ergenlik alameti şunlardır:

1- Karnının altında kaba ve sert kılların çıkması.

2- Uyku veya uyanık haldeyken ondan meni gelmesi.

3- Kameri ayına göre 9 yaşını doldurması (Bu ise güneş yılının 9. yaşından 97 gün 22 saat 48 dakika daha azdır).

TAHARET

Necaset hükümleri: Bedenin ve yaşanan ortamın temiz olması İslam açısından çok önemlidir. İnsanın necis şeyleri yiyip içmekten kaçınması, en güzel ibadet olan namazda elbisesinin temiz olması gerekir bu yüzden insan necis olan şeyleri ve onları temizlemenin yollarını bilmelidir.

M. 12- On bir şeyden başka her şey temizdir ve o on bir şeyle temas eden her şey necis olur.

M. 13- Necasetler şundan ibarettir:

1- İdrar

2- Gait (Dışkı)

3- Meni

4- Murdar

5- Kan

6- Köpek

7- Domuz

8- Kafir (Bütün bedeni necistir. Ama kitap ehli (Yahudi, Hıristiyan, Mecusi) temizdir.)

9- Şarap

10- Bira

11- Necaset yiyen devenin teri.

M. 14- İnsan ve eti yenilmesi haram olan, damarı kesildiğinde kanı sıçrayarak akan her hayvanın idrar ve dışkısı necistir.

M. 15- Hayvanlar iki kısımdır: Bazılarının sıçrayan kanı vardır; Yani eğer onların damarları kesilirse kan basınçla dışarı çıkar diğerlerinin sıçrayan kanı yoktur yani damarları kesildiği zaman kan basınçla çıkmaz.

M. 16- İnek, koyun gibi eti helal olan hayvanların idrar ve gaiti temizdir yılan ve balık gibi sıçrayan kanı olmayan hayvanlar da aynı hükümdedir.

M. 17- Etinin yenmesi mekruh olan at ve eşek gibi hayvanların idrar ve gaiti temizdir.

M. 18- Karga gibi etinin yenmesi haram olan kuşların gaiti temizdir.

Murdar Hükümleri

M. 19- Şer'i usullere göre kesilmemiş veya kendiliğinden ölmüş olan hayvana murdar denir.

M. 20- Balık gibi sıçrayarak akan kanı olmayan hayvanların murdarı temizdir.

M. 21- Sıçrayarak akan kanı olan hayvanın murdarı tüy ve boynuz gibi ruhsuz azaları temiz; et, deri gibi ruhu olan azaları necistir .

M. 22- Karada yaşayan köpek ve domuz, hatta onların kılı, kemiği, pençesi, tırnağı ve rutubetleri necistir.

M. 23- Yeni ölmüş bir insanın bedeni soğumamış olsa bile (diş , kıl ve tırnak gibi ruhsuz azaları dışında) bütün bedeni necistir

M. 24- Meyyitin her üç guslü bittikten sonra bedeni temiz olur.

M. 25- Allah yolunda ve İslam'ı korumak için savaşan birisi, eğer savaş meydanında öldürülürse bedeni temiz olup gusül ve kefene ihtiyacı yoktur.

Kanın Hükümleri

M. 26- İnsanın ve Tavuk, koyun gibi sıçrayan kanı olan hayvanın kanı necistir.

M. 27- Balık ve sivri sinek gibi sıçrayan kana sahip olmayan hayvanların kanı paktır.

M. 28- Tavuk yumurtasında olan kan necis değildir, ama müstehap olan ihtiyat gereği ondan kaçınılmalıdır.

M. 29- Dişetlerinden gelen kan eğer ağız suyuyla karışarak yok olursa paktır ve onu yutmanın sakıncası yoktur.

Temiz Şeylerin Necis Olması

M. 30- Pak bir şey necis bir şeye değerse ve onlardan biri veya her ikisi birbirine rutubeti geçecek şekilde ıslak olursa, pak olan şey necis olur.

M. 31- İnsan temiz bir şeyin necis olup olmadığını bilmezse o şey temizdir, her ne kadar o şeyin temiz veya necis olduğunu anlayabilme gücüne sahip olsa bile araştırması ve incelemesi gerekmez.

M. 32- Necis şeyi yemek ve içmek haramdır.

TEMİZLEYİCİLER (MUTAHİRAT)

M. 33- Necis eşyaları temizleyen şeylere mutahhirat denir. Onların en önemlileri şunlardır:

- 1- Su
- 2- Toprak
- 3- Güneş
- 4- İslam
- 5- Necasetin bertaraf olması

SULARIN HÜKÜMLERİ

Suyun çeşitli kısımları vardır onları tanımak suya ait olan meseleleri daha iyi öğrenmemize yardımcı olur.

M. 34- Su ya muzaftır yada mutlak. muzaf su, bir şeyden çıkarılan karpuz, gül suyu veya şerbet gibi artık kendisine su denilmeyecek şekilde başka bir şeyle karışmış sulardır..Bunların dışındaki sular mutlaktır.

MUZAF SUYUN HÜKÜMLERİ

M. 35- Muzaf suyun kirli bir şeyi temizlemesi mümkündür. ama necis olan bir şeyi temizlemesi mümkün değildir. (yani mutahirattan değildir) muzaf su necasetle karıştırılırsa, o necaset her ne kadar az olsabile ve muzaf suyun kokusu rengi ve tadı değişmese bile necis olur. Muzaf suyla alınan abdest ve gusül batıldır.

Mutlak Suyun Kısımları:

M. 36- Su, ya kanal ve çeşme suları gibi akan, yerden kaynayan ve cereyan halinde olan sudur; ya yağmur gibi gökten yağın veya yerden çıkan ama cereyan halinde olmayan; kuyu suyu gibidir. Eğer bu su sonraki meselede söyleneceği miktarda olursa küre ve değilse kalil (az) dir.

M. 37- Uzunluğu genişliği ve derinliği üç buçuk karış miktarda olan kabı dolduran veya ağırlığı 377.419 kg olan suya küre su denir.

Az Su

M. 38- Az su necis bir şeyin üzerine dökülür veya necis bir şey ona değerse necis olur. Ama yukarıdan hızla necis bir şeyin üzerine dökülürse , necis şeye temas eden kısmı necis, yukarıda kalan kısmı ise temizdir. Yine eğer fiskiye gibi tazyikle aşağıdan yukarı akıtılırsa ve yukarisına necaset değerse, aşağıdaki kısmı necis olmaz , fakat necaset aşağı kısmına değerse yukarıdaki kısmı da necis olur.

M. 39- Eğer necis olan az su, küre veya akan bir suya bağlanırsa temizlenir ama farz olan ihtiyat gereği küre suyun veya akan suyun onunla karışmasıdır. Örneğin: eğer necis olan az su kabı kur suya bağlı olan çeşme suyunun altına konulursa temizlenir ama eğer o su necasetin koku, renk veya tadını almış ise, o kokunun, rengin ve tadın yok olacağı kadar o suyla karışması gerekir.

Küre, Akan ve Kuyu Suları

M. 40- Az su dışında bütün mutlak sular necasetin kokusunu, rengini ve tadını almadığı sürece temizdir. Ama eğer necasetle karışıp onun kokusunu, rengini ve tadını alırsa necis olur. (Bu konuda, akan su , kuyu suyu, küre su ve yağmur suyu aynı hükmü taşımaktadırlar.)

M. 41- Apartmanlardaki küre su kaynağına bağlı boru suları küre suyu hükmündedirler.

M. 42- Yağmur suyunun bazı özellikleri şunlardır:

Eğer yağmur suyu necisin kendisinin olmadığı necis olan bir şeye bir kez yağarsa o şey temizlenir.

Eğer halı ve elbise gibi necis bir şeyin üzerine yağarsa sıkımayla gerek kalmadan temizlenir.

Eğer necis olan toprağa yağarsa temizlenir.

Yağmur suyu bir yerde toplanırsa, küre su miktarından az bile olsa, yağmur yağarken içerisinde necis bir şeyi yıkasalar koku, renk ve tadını almazsa, o necis şey temiz olur.

Necis Olan Şeyleri Nasıl

Yıkayalım?

M. 43- Necis olan şeyleri temizlemek için öncelikle necasetin kendisini giderip sonraki meselelerde geleceği şekilde yıkanmalıdır.

M. 44- Necis olan kabı, necaseti giderdikten sonra bir kez küre suda yıkarlarsa yeterlidir ama az suyla üç kez yıkanması gerekir.

M. 45- Necis olan kap şu şekilde temizlenir:

Küre su ile; kabı bir kez küre suya daldırıp dışarı çıkararak.

Az su ile; kabı üç kez suyla doldurup boşaltmakla veya üç defa içerisine bir miktar su dökülür ve her defasında su çalkalanarak kabın necis yerlerine ulaştırıldıktan sonra dışarı dökmekle.
M. 46- Halı veya elbise gibi suyu içine çeken ve sıkılabilir olan şeyler eğer az suyla temizlenmek istenirse her yıkamadan sonra sıkılmalı veya onun içindeki sular dışarı çıkacak şekilde bastırılarak suyu alınmalıdır elbette kür veya akar suyla da yıkandığı zaman vacip olan ihtiyar gereği onu sıkılmalıdır.

TOPRAK

M. 47- Yer, necasetin kendisinin giderilmesi şartıyla necis olan ayak tabanını veya ayakkabının altını yürüyerek veya ayağı yere sürtmek şartıyla temizler ve yer:

- 1-,Temiz olmalı
- 2- Kuru olmalı
- 3- Toprak, taş, tuğla,kum veya benzeri şeyle döşeli olmalıdır.

M. 48- Ayak tabanı ve ayakkabı altının temizlenmesi için her ne kadar yürümekle veya yere sürtmekle necaset giderilse de en az on beş adım yürümek daha iyidir.

GÜNEŞ

M. 49- Güneş bazı şartların yerine gelmesiyle yeri, binaları ve binalarda kullanılan kapı ve pencere gibi şeyleri ayrıca bitki ve ağacıda temizler.

M. 50- Güneş şu şartlarla temizleyicidir:

- 1- Necis olan şey, her hangi bir şeyin ona temas ettiği zaman rutubet olacak derecede ıslak olması gerekir.
 - 2- Güneş vurduğu zaman necis şey kurumalıdır eğer rutubetli kalırsa temizlenmez.
 - 3-Arada güneşin ışınlarının temasını engelleyecek bir şey olmamalı eğer güneş perde, bulut veya benzeri bir şeyin arkasından vururda necis şeyi kurutursa o şey temizlenmez ama bulut veya perde, güneş ışınının temasına engel olmayacak kadar ince olursa sakıncası yoktur.
 - 4- O şeyde necisin kendisi olursa, güneş ışınlarının temasından önce giderilmelidir.
 - 5- Güneşin necaseti kendi başına kurutması gerekir mesela rüzgarın yardımıyla kurumaması gerekir.
 - 6- Güneşin necasetin işlemiş olduğu bir yapıyı bir defada kurutması gerekir. Eğer necis yer ve binaya güneş ilk gün vurmakla onun üzerini kurutur ve ikinci gün altını kurutursa, yalnızca onun üzerini temizlemiş olur ve alt kısmı necis kalır.
- M. 51- Eğer toprak ve benzeri şeyler necis olur ama rutubetli olmazsa su veya onu rutubetlendirebilecek şeylerle ıslatılmalı daha sonra güneş vurarak temizlenmelidir.

İSLAM

M. 52- Eğer kafir şahadeteyni söylerse yani: Eşhedu en la ilahe illellah ve eşhedu enne muhammeden resulullah derse Müslüman olur ; Müslüman olduktan sonra onun bütün bedeni, temizdir.

A'ynı Necisin Bertaraf Olması

M. 53- İki yerde necasetin ortadan kalmasıyla necis olan şey suyla yıkamaya gerek kalmadan temiz olur.

Hayvanın bedeni: Mesela necis yiyen tavuğun gagasındaki necaset giderilirse gaga temiz olur.

Bedenin içi: Ağız, burun ve kulak içi gibi bedenin içi sayılan yerlerde, mesela eğer diş fırçalama anında damaktan kan gelirse ve ağızdaki tükürükle kaybolursa ağız suyla yıkamak gerekmez ama eğer diş fırçası kanla karışmış ise her ne kadar ağzın içinde olsa bile vacip olan ihtiyat gereği necis olur.

ABDEST

Bir insanın namaz kılmadan önce abdest alıp kendini bu büyük ibadet için hazırlaması gerekir.

Bazen abdeste ilave olarak gusülde alması gerekir; yani bütün bedeni yıkaması gerekir.

Abdest veya gusül alamadığı zamanlarda teyemmüm adında başka bir ameli yerine getirmelidir. Bu bölümde her üçünün de hükümlerini tanıyacaksınız.

Nasıl Abdest Almalıyız?

M. 54- Abdest almak için, insan ilk önce yüzünü sonra sağ elini ve daha sonra sol elini yıkamalıdır. Daha sonra el içindeki rutubetle başını meshetmeli; yani elini başına çekmelidir sonra sağ ayağının ve son olarak sol ayağının üzerini meshetmelidir.

Abdest Amellerinin Açıklaması:

M. 55- Yüzü, uzunlamasına, alnın yukarisından (saçlarının çıktığı yerden) aşıya doğru yani çenenin sonuna kadar yıkamak gerekir. Enine ise orta parmakla baş parmağın arası kadar yıkanması gerekir. Bu miktarın tamamen yıkandığına yakın olması için biraz etrafı da yıkamalıdır.

M. 56- Yüzünü yıkadıktan sonra sağ elini, daha sonra sol elini dirseklerden parmaklarının ucuna kadar yıkamalıdır.

M. 57- Dirseklerin tam olarak yıkandığına yakın olmak için, dirseklerinin biraz üstünü de yıkamak gerekir.

M. 58- Yüzünü yıkamadan önce ellerini bileklerine kadar yıkayan kimse abdest alırken dirsekten parmak uçlarına kadar yıkamalıdır; eğer yalnızca bileklere kadar yıkarsa abdesti batıl olur.

M. 59- Mesh: Alın hizasına gelen başın dörtte birlik kısmı (Başın ön tarafı) mesh yeridir. Bu kısımdaki yer her ne kadar meshedilirse yeterlidir.

M. 60- Başın mesh miktarı, eğer birisi görürse meshetti, diyebileceği kadar olmalıdır.

M. 61- Müstehap olan ihtiyat gereği baş, bir parmak uzunluğunda ve üç kapalı parmak eninde meshedilmesidir.

M. 62- Başın derisini meshetmek gerekmez, başın ön kısmındaki saçların üzerine de meshedilmesi sahihtir. Ama başın ön kısmındaki saçları, taradığı zaman alnın bir kısmına dökülecek ve başın diğer taraflarına ulaşacak kadar uzun olan kimse saçlarının dibine veya saçlarını aralayarak başın derisini meshetmelidir, eğer yüzüne dökülen veya başının diğer taraflarına ulaşan saçları başının ön tarafında toplar ve onların üzerini meshederse veya başının diğer yerlerine ait olup ve ön tarafına gelmiş olansa saçların üzerini meshederse batıldır.

M. 63- Baş meshettikten sonra elinde kalan abdest suyu ıslaklığı ile ayaklarının üzerini parmaklarının birinin ucundan ayak üzerindeki şişkinliğe kadar meshetmelidir. Farz olan ihtiyata göre ayağın kıvrıldığı yere kadar meshedilmelidir.

M. 64- Başa ve ayak üzerine yapılan meshetmede eli onların üzerine çekmeli eğer elini durdurur, başı ve ayağını çekerse abdesti batıldır, ama elini çekerken baş ve ayak biraz hareket ederse sakıncası yoktur.

M. 65- Eğer elinin içindeki ıslaklık yalnızca başını meshedecek kadar ise o ıslaklıkla başını mesheder ve ayaklarını meshetmek için diğer abdest uzuvlarından biriyle, örneğin yüzünden elini nemlendirerek, onunla meshedebilir.

M. 66- Eldeki rutubet, başa ve ayağa eser bırakabilecek miktarda olmalıdır.

M. 67- Meshedilecek yerin (baş ve ayakların üzeri) kuru olması gerekir; meshedilecek yer, eldeki ıslaklık tesir etmeyecek kadar nemli olursa mesh batıldır; ama mesh yerindeki ıslaklık, eldeki ıslaklığa tesir etmeyecek kadar az olursa sakıncası yoktur.

M. 68- Çorap ve ayakkabı üzerinden meshetmek batıldır; ama şiddetli soğuk , hırsız, yırtıcı hayvan tehlikesi ve benzeri şeyler nedeniyle ayakkabı ve çorabını çıkaramazsa onların üzerine meshetmesinin sakıncası yoktur.

M. 69- Abdest işleri arasında, bir yeri yıkamak veya meshetmek istediğinde ondan önce yıkandığı veya meshettiği yerin ıslaklığı kuruyacak kadar ara verirse abdest batıldır. Fakat yalnızca yıkamak veya meshetmek istediği yerden önceki yerin ıslaklığı kurursa, mesela, sol kolunu yıkarken sağ kolunun ıslaklığı kuruyup yüzünün ıslaklığı devam ederse abdesti baştan alması daha iyidir.

ABDESTİN ŞARTLARI

M. 70- Aşağıdaki şartların yerine getirilmesiyle abdest sahih ve onlardan birinin yokluğuyla abdest batıl olur:

Abdestin sahih olmasının on üç şartı vardır:

- 1- Abdestin suyu temiz olmalıdır. (Necis olmamalı)
- 2- Su mutlak olmalıdır(muzaf olmamalı)
- 3- Abdest suyu mubah olmalıdır. (Gasbi olmamalı)
- 4- Abdest suyunun kabı mubah olmalıdır. (İleride açıklanacak)
- 5- Abdest suyunun kabı altın veya gümüş olmamalıdır. (İleride açıklanacak)
- 6- Abdest uzuvları, yıkarken ve meshederken temiz olmalıdır.
- 7- Abdest ve namaz için vakit yeterli olmalıdır.
- 8- Abdesti, kurbet kastıyla, almalı riya olmamalıdır.
- 9- Abdest söylendiği tertip üzere alınmalıdır.
- 10- Abdest işlerini peş peşe yapmalıdır.
- 11- Abdest işlerini insanın kendisi yapmalıdır.
- 12- Su kullanmanın abdest alan için bir sakıncası olmamalıdır.
- 13- Abdest uzuvlarında suyun bedene ulaşmasını önleyecek bir engel olmamalıdır.

M. 71- Necis su ve muzaf su ile alınan abdest batıldır.Suyun necis ya da muzaf olduğunu bilsin veya bilmesin veyahut unutmuş olsada abdesti batıldır.

M. 72- Sahibinin razı olmadığı suyla veya razı olup olmadığı belli olmayan su ile alınan abdest batıldır. Aynı şekilde orada namaz kılanlar için vakfedilmiş bazı camilerin abdesthanesinde ve medrese havuzları gibi fakat öğrenci veya talebeler için vakfedilmiş havuzlarda başka şahısların aldığı abdest batıldır.

M. 73- Sahibinin razı olduğu bilinmese bile büyük nehirlerden abdest almanın sakıncası yoktur; ama sahipleri abdest almayı yasaklamışsa, farz olan ihtiyata göre onların suyuyla abdest alınmamalıdır.

M. 74- Abdest suyu, gasp edilmiş bir kaptan olur ve ondan başka da su olmazsa teyemmüm etmelidir; eğer gasp edilmiş kaptaki suyla abdest alırsa batıldır.

M. 75- Abdest uzuvları, yani yüz, eller ve ayaklar yıkama ve mesh anında temiz olmalıdırlar.

M. 76- Yüz ve ellerde suyun bedene ulaşmasını önleyecek bir engel varsa bertaraf edilmelidir.

M. 77- Eğer insanın mesh uzvunda (Başın önü ve ayakların üstü)bir şey varsa suyun ulaşmasını engellemese bile bertaraf edilmesi gerekir çünkü el ve mesh mahalli arasında herhangi bir şeyin engel olmaması gerekir.

M. 78- Eğer kalem, renk lekeleri ve yağ tortusuz oldukları taktirde abdeste mani olmazlar ama eğer tortulu olur ve derinin üzerini kaparlarsa bertaraf edilmesi gerekir.

M. 79- Eğer insan abdest uzvuna bir şeyin yapıştığını bilir ama suyun temasını önleyip önlemediğini bilmezse ya onu yok etmeli veya suyu onun altına ulaştırmalıdır.

M. 80- Abdest, söylendiği tertip üzere alınmalıdır yani, önce yüzü, sonra sağ kolu, sonra sol kolu yıkamalı ve ondan sonra başı sonrada ayakları meshetmeli ve farz olan ihtiyat gereği sağ ayağı da sol ayaktan önce meshetmelidir. Bu tertibe göre alınmayan abdest batıldır.

M. 81- Muvalat; yani abdest amellerinin arka arkaya ve fasıla bırakmadan yapılması.

- M. 82- Abdest işleri arasında, bir yeri yıkamak veya meshetmek istediğinde ondan önce yıkadığı veya meshettiği yerin ıslaklığı kuruyacak kadar ara verirse abdest batıldır.
- M. 83- Abdest amellerini kendisi yapabilecek güçte olan kimse diğerinden yardım alamaz, eğer bir başkası onun yüzünü veya elini yıkar ya da meshini yerine getirirse abdest batıldır.
- M. 84- Abdest alamayan kimse, kendisine abdest aldırması için bir yardımcı tutmalıdır ama hem kendisi ve hem de yardımcı abdest niyeti etmelidir.
- M. 85- Abdest aldığıında hastalanacağından veya suyu abdest için kullandığında susuz kalacağından korkan kimse farz olan ihtiyata göre abdest almamalıdır. Fakat abdestin kendisine zarar vereceğini bilmeden abdest alır ve sonrada zararı olduğunu anlarsa abdesti sahihtir. Ama müstehap olan ihtiyata göre abdestle namaz kılmamalı, teyemmüm etmelidir ve eğer o abdestle namaz kılmışsa, bir daha kılması ihtiyaten müstehaptır.
- M. 86-Abdesti, kurbet kastıyla yani alemlerin Rabbinin emrini yerine getirmek için almalıdır, abdestin niyetini diliyle söylemesi veya kalbinden geçirmesi gerekmez, ama abdest aldığı süre boyunca "ne yapıyorsun" dendiğinde, "abdest alıyorum" diyebilecek kadar yaptığı işin farkında olmalıdır.
- M. 87- Namaz vakti abdest aldığı taktirde namazın hepsi veya bir miktarı vaktinden sonraya kalacak kadar az ise teyemmüm etmeli, ama teyemmüm ve abdest için aynı ölçüde vakit gerekiyorsa abdest almalıdır.

CEBİRE ABDESTİ

Kırık ve yaraların sarıldığı şeylere, yara ve benzeri şeyler üzerine konulan ilaçlara cebire denir.

- M. 88- Abdest uzuvları üzerinde yara olan bir kimse eğer normal bir şekilde abdest alabiliyorsa öyle yapmalıdır; mesela yaranın üzeri açık olur suyun zararı olmazsa veya yaranın üzerini açmaya imkan olur ve suyunda zararı olmadığı zamanlar gibi.
- M. 89- Yüzde veya kollarda olan üstü açık yaranın, üzerine su değıdirmek zarar verirse; onun etrafı yıkanmalıdır. Ama ıslak eli üzerine çekmek zarar vermezse ıslak el ile üzerine meshetmek gerekir.
- M. 90- Cebire abdestinde yıkanılabilir veya meshedilebilecek yerler normal şekilde yıkanıp meshedilmeli, imkanı olmayan yerler de ıslak el ile meshedilmelidir.
- M. 91- Eğer yara veya kırık başın önünde veya ayakların üzerinde (mesh yerinde) olur ve üzerleri de açık olursa, eğer onu meshedemezse üzerine temiz bir bez koyup bezin üzerinden elde kalan abdest suyu ıslaklığıyla meshetmelidir.
- M. 92- Yüzde veya ellerde birkaç tane cebire olursa, onların arasını yıkamalıdır. Eğer cebireler başta veya ayaklar üzerinde olursa onların arasını meshetmelidir. Cebire olan yerlerde de cebire hükümlerine göre amel etmelidir.
- M. 93- Elinin içinde veya parmaklarında cebire olan kimse, abdest alırken, ıslak el ile meshetmişse, aynı ıslaklıkla başı ve ayaklarının üzerini de meshedebilir veya başka uzuvlarından ıslaklık alabilir.
- M. 94- Cebire, yüzün hepsini veya kollarından birinin tamamını kapatmışsa, yinede cebire hükmü uygulanır ve cebire abdesti yeterlidir. Teyemmüm etmeğe gerek yoktur.
- M. 95- Cebire, ayak üzerinin hepsini tamamen kapatmış ama parmakların olduğu taraftan ve ayağın üst tarafından bir miktar açık kalmışsa, açık olan yerlerde ayak üzerini ve cebire olan yerlerde cebire üzerini meshetmelidir.
- M. 96-Cebire, yaranın etrafını normalden fazla kapatmışsa ve onu kaldırmak da mümkün olmazsa, cebire hükümlerine göre amel etmelidir ve farz olan ihtiyata göre teyemmüm de yapmalıdır. Eğer cebirenin kaldırılması mümkün olursa, cebireyi kaldırmalıdır.
- M. 97-Eğer abdest ve gusül uzuvlarına bir şey yapışmış ise ve onu kaldırmak tahammül edilmez zorluğa sebep olacak ise, cebire hükümlerine göre amel etmelidir.

M. 98-Eğer cebire necis ise veya üzerine ıslak el çekilemiyorsa(ilaç yapışkan olduğundan)temiz bir bez üzerine konularak üzerinden ıslak el çekilir.

M. 99-Cebire guslü, cebire abdesti gibidir, ama farz olan ihtiyat gereği onun irtimasi değil, tertiple yerine getirilmesi gerekir. Mutlaka ıslak el cebirenin üzerine çekilmelidir.Yıkanması yeterli değildir.

Abdest Almayı Gerektiren Şeyler

M. 100- Bu işler için insanın abdest alması gerekir:

-Farz namazlar (cenaze namazı dışında),

-Ka'be'nin farz tavafı için,

-Bedenin bir kısmını Kur'an'ın yazısına dokundurmak

M. 101- Eğer namaz veya tavaf abdestsiz yerine getirilirse batıldır.

M. 102- Abdesti olmayan kimsenin bedeninin herhangi bir yerini Kur'an'a dokundurması gerekir ama tercümesinin sakıncası yoktur.

M. 103- Abdestsiz kimse bedeninden bir yeri hangi dille yazılmış olursa olsun Allah'ın isimlerine dokundurması ihtiyattandır. (huda, god gibi)

M. 104- Abdest almanın müstehap olduğu yerler:

-İmamların haremine ve camiye gitmek,

-Kur'an okumak,

-Kur'an taşımak,

-Bedenin bir yerini Kur'an'ın cildine veya haşiyesine değdirmek.

„Mezarlıkları ziyaret etmek

Abdesti Bozan Şeyler:

M. 105- Abdesti bozan şeyler şunlardır: İdrar, gait, mide ve bağırsaktan gelen gaz, gözün görmeyeceği kulağın işitmeyeceği kadar uyku, delilik, sarhoşluk ve baygınlık gibi aklın fonksiyonunu yitirici şeyler, kadının istihaze halleri, cenabet ölüye dokunmak gibi guslü gerektiren şeyler.

GUSÜL

Bazen namaz veya abdesti gerektiren başka işler için d gusülde alınması gerekir.

Gusül Almak:

M. 106-İster cenabet guslü gibi vacip gusül olsun ya da ister Cuma guslü gibi müstehap gusül olsun gusül alırken bütün bedenın baş ve boyunun yıkanması gerekir. Gusülleri yerine getirmede niyetten başka hiç bir fark yoktur.

M. 107- Gusüller iki şekilde alınabilir. Tertibi: Tertibi gusülde önce gusül niyetiyle baş ve boyun, sonra bedenın sağ daha sonrada sol tarafı yıkanmalıdır. İrtimasi: irtimasi gusülde, bir anda bedenın tamamı suyun içinde kalabilecek şekilde olmalıdır. İrtimasi gusülde su bedenın tamamını kapsayacak miktarda olmalıdır.

Gusletmenin Şartları:

M. 108- Abdestin sahihliği için söylediğimiz şartların hepsi gusül içinde geçerlidir fakat gusülde muvalat, yani amelleri ardı ardına yerine getirmek gerekmez ve yine gusülde suyu yukarıdan aşağıya doğru dökmek şart değildir.

M. 109- Üzerine birden fazla gusül vacip olan kimse hepsine niyet ederek bir gusül alabilir.

M. 110- Cenabet guslü alan bir kimse namaz için abdest almamalıdır belki orta istihaze guslü dışında diğer vacip gusüllerle de abdest almadan namaz kılabilir ama abdest alması daha iyidir.

M. 111- İrtimasi gusülde bütün bedeninin temiz olması gerekir ama tertibi gusülde bu gerekmez böylelikle gusül alırken yıkamak istediği her yeri gusülden önce yıkarsa yeterlidir.

M. 112- Cebire guslü, cebire abdesti gibidir.

M. 113- Vacip oruç tutan bir kimse o halde irtimasi gusül alamaz çünkü oruçlu kimsenin başını suya daldırmaması gerekir ama eğer unutkanlıkla irtimasi gusül alırsa sahihtir.

M. 114- Gusülde bedeninin elle yıkanması gerekmez eğer niyetini eder ve suyu bütün bedenine ulaştırırsa yeterlidir.

Vacip Gusüller:

M. 115- Vacip gusüller yedi tanedir:

- 1-Cenabet
- 2-Meyyit
- 3- Meyyité dokunma
- 4-Hayız
- 5-İstihaze
- 6-Nifas
- 7-Nezir veya yemin sonucu farz olan gusüller.

Cenabet Guslü

M. 116- Eğer insandan uykuda veya ilişkiye girme sonucu meni gelirse cünüp olur, namaz ve taharete ihtiyacı olan amelleri yerine getirebilmesi için cenabet guslü alması gerekir.

M. 117- Eğer meni kendi yerinden hareket eder ama dışarı çıkmazsa cenabete sebep olmaz.

M. 118- Kendisinden meni çıktığını bilen veya çıkanın meni olduğunu bilen kimse cünüptür ve gusül alması gerekir.

M. 119- İnsandan bir ıslaklık gelir ve meni mi, idrar mı veya bunlardan başka bir şey mi olduğunu bilmezse, eğer şehvetle ve sıçrayarak dışarıya çıkmış ve onun dışarı çıkmasından sonra beden gevşemişse o ıslaklık meni hükmündedir; eğer bu üç özellikten hiç biri veya bunlardan bir kaç olmasa, meni hükmünde değildir.

M. 120- Meni çıktıktan sonra idrar yapmak müstehaptır. İdrar yapmadan alınan gusülden sonra, meni mi, yoksa başka bir ıslaklık mı olduğunu bilmediği bir rutubet çıkarsa, meni hükmündedir.

CÜNÜP KİMSEYE HARAM OLAN ŞEYLER

M. 121- İnsan cünüp olduktan sonra gusül alıncaya ve eğer gusül alamıyorsa teyemmüm edinceye kadar şu işler ona haramdır:

- 1- Bedenin bir yerini Kur'an yazısına veya Allah'ın ismine ve farz olan ihtiyata göre peygamberler ve İmamların (a.s) isimlerine değdirmek.
- 2- Mescid'ül -Haram'a ve Peygamberin sallallahu aleyhi ve alihi ve sellem Mescidine girmek; bir kapıdan girip diğer bir kapıdan çıksa bile.
- 3- Diğer camilerde durmak, ama eğer bir kapıdan girer diğer kapıdan çıkarsa veya bir şey almak için girerse sakıncası yoktur. Farz olan ihtiyat gereği imamların türbelerinde durmamalıdır. Gerçi, Mescid-ül Haram ve Peygamber (s.a.a)'in Mescidinin hükümlerini imamların haremindedir de gözetmek daha iyidir.
- 4- Camiye bir şey bırakmak.

5- Farz secdesi olan bir süreyi okumak. Bunlar 4 suredir: İlki Kur'an'ın 32. suresidir (secde) ikincisi 41. suredir (fussilet) üçüncüsü 53. suredir (Necm), dördüncü 96. suredir (Alak) ve cünüp olan bu dört sureden bir harf bile okursa haramdır.

M. 122- Eğer insan evinde bir mekanı namaz kılmak için ayırırsa (Aynı şekilde müessese ve dairelerde) mescit hükmünü taşımaz.

M. 123- Cenabet halinde imam zadelerin türbesinde durmanın sakıncası yoktur ama genellikle onların yanında yapılan mescitlerde durmak haramdır.

Meyyit Guslü

M. 124- Müslüman öldüğü zaman, ona gusül vermek, kefenlemek, namaz kılmak gereklidir. Daha sonra defnedilmelidir.

M. 125- Bir kimse, ölmüş bir insanın soğumuş ve gusledilmemiş bedenine dokunursa yani kendi bedeninin bir yerini ona dokundurursa (gusl-ü mess-i meyyit) meyyite dokunma guslü alması gerekir.

Kadınlara Has Gusüller

M. 126- Vacip gusüllerden olan hayız, istihaze ve nifas guslü sadece hanımlara aittir. Bu gusüllerin sebebi rahimden gelen kandır ve her birinin kendine has hükümleri vardır.

Hayız Guslü

M. 127- Kadının gördüğü kan kesilirse o kadın namaz ve diğer taharete ihtiyacı olan işler için gusül almalıdır.

M. 128- Hayız kanı buludandan önce gerçekleşmez. Eğer kız çocuğundan baliğ olmadan önce kan gelirse, bu hayız kanı hükmünde değildir.

M. 129- Hayız müddeti üç günden az değildir. Eğer gelen kan üç günden önce kesilirse hayız kanı hükmünde değildir.

M. 130- Hayız süresi 10 günden fazla sürmez. Eğer on günden fazla kan görürse onun hepsi hayız hükmünde değildir.

M. 131- Hayız kanı genellikle, katı, sıcak, siyaha çalan kızıl renkli veya bulanık kızıl olur, basınçla dışarı çıkar ve yakıcı olur.

M. 132- Hayız halindeki kadına şu işler haramdır:

1- Namaz ve Kabe'nin tavafı

2- Mescitte durmak gibi cünüp olana haram olan şeylerin tümü. Haram olan diğer şeyler

Tam ilmihal 451nci meselede yazılmıştır.

M. 133- Kadının hayızlı olduğu zamanlar kılmadığı günlük namazların kazası yoktur; ama farz oruçlarını kaza etmesi gerekir.

M. 134- Hayız guslü cenabet guslü gibi olup sadece niyette fark etmektedir.

M. 135- Hayız guslü ile namaz kılınabilir gerçi gusüle ilaveten abdest alması daha iyidir.

İstihaze Guslü

M. 136- Bazı vakitlerde kadınların yada kızların rahimlerinden gelen kanlardan bir diğeride "istihaze"dir.

M. 137- İstihaze kanı genellikle sarı renkli ve soğuk olur. Kendiliğinden ve yakıcılığı olmaksızın çıkar ve katıda olmaz. Ama bazen siyah veya kızıl, sıcak ve katı, basınçlı ve yakıcı olarak da gelebilir.

M. 138- İstihaze kanı az veya çok olması bakımından üç kısma ayrılır: Eğer çok az olursa abdesti batıl eder ama gusül almaya gerek yoktur ama eğer az olmaz ise gusülde vacip olur. Daha fazla bilgi için hanımlar tam ilmihalin 394'ncü ve sonraki meselelerine muracaat edebilirler.

Nifas Guslü

M. 139- Nifas guslü çocuğun doğumuna ait olup başka zamanlarda görülmez, kadın doğum kanından sonra bu guslü yerine getirmelidir.

TEYEMMÜM

Bu yerlerde abdest ve gusül yerine teyemmüm alınmalıdır:

M. 140-

- 1- Abdest veya gusül edecek kadar su yoksa veya temin etmek mümkün olmazsa
- 2- Su kullanmanın insana zararı varsa örneğin; su kullanma nedeniyle hasta olacağından yada bir kusur meydana geleceğinden veya hastalığının uzayacağından, şiddetleneceğinden veya tedavisinin güçleşeceğinden korkarsa
- 3-Suyu, abdest veya gusül için kullandığı takdirde kendisinin, ailesinin, çocuklarının, arkadaşının veya erkek ve kadın hizmetçi gibi kendi emri altında olanların hatta ihtiyarında bulunan hayvanın susuzluktan öleceğinden veya hasta olacağından veya katlanması zor olacak kadar susayacaklarından korkarsa.
- 4-Bedeni veya elbisesi necis olan bir kimsenin az miktarda suyu olur ve bununla abdest alır veya gusledirse, beden veya elbisesini yıkayacak kadar suyu kalmazsa ve başka elbiseside yoksa
- 5-Abdest veya gusül alması namazın tamamının veya bir kısmının, vaktinden sonraya kalmasına sebep olacak şekilde vakit dar olursa.

Teyemmümün Usulü

M. 141- Teyemmümde beş şey farzdır:

- 1- Niyet
- 2- İki elin içini birlikte onunla teyemmümün sahih olan bir şeyin üzerine vurmak.
- 3- İki elin içini bütün alına ve iki tarafına, tüylerin çıktığı yerden kaşlara ve burnun üst kısmına kadar çekmek.
- 4- Sol elin içini sağ elin üstünün tamamına çekmek.
- 5- Sağ elin içini sol elin üstünün tamamına çekmek.(Parmaklarda el içinden sayılır)

M. 142- Elinin üstünün tümünü meshettiğine yakın etmesi için bileğin biraz yukarisından meshetmesi gerekir, ama parmakların arasını meshetmek gerekmez.

M. 143- İnsanın teyemmüm için yüzüğünü elinden çıkarması gerekir. Eğer alında, ellerinin içinde veya ellerinin üstünde bir engel olursa mesela, onlara bir şey yapışmışsa gidermelidir.

M. 144- Teyemmüm tümünü teyemmüm niyetiyle ve Allah'ın emrine itaat olarak yerine getirmeli aynı şekilde teyemmümün abdest veya gusül yerine alındığını belirtmelidir ve bu teyemmümün niyetidir.

M. 145- Toprağa, çakıla, kerpiç ve taşa temiz oldukları takdirde teyemmüm sahihtir; tuğla ve testi gibi pişmiş çamura da sahihtir.

M. 146- Gusül yerine yapılan teyemmüm ile abdest yerine yapılan teyemmümün farkı yoktur.

M. 147- Abdesti bozan şeyler abdest yerine yapılan teyemmümde bozar.

M. 148- Guslü bozan şeylerde gusül yerine yapılan teyemmümü bozar. Mesela eğer cenabet guslü yerine teyemmüm etmişse ve eğer tekrar cünüp olursa teyemmümü batıl olur.

M. 149- Teyemmüm insanın abdest veya gusül alamadığı anlarda sahihtir; örneğin bir kimse özürsüz teyemmüm alırsa teyemmümü batıldır. Veya başka özür nedeniyle teyemmüm ederse, özür ortadan kalkmasından sonra teyemmüm batıl olur.Örneğin su bulamadığı için teyemmüm yaptıysa, suyu bulmasıyla birlikte teyemmümü batıl olur.

M. 150- Eğer bir kimse cenabet guslü yerine teyemmüm yaparsa , namaz için abdest alması gerekmez. Ama diğer gusüllerin yerine teyemmüm yaptıysa,bu teyemmümle namaz kılamaz

ve namaz için abdest almalıdır. Eğer abdest alamıyorsa ,onun yerine tekrar teyemmüm yapmalıdır.,

NAMAZ

Namazın Önemi

Namaz en önemli dini ameldir. Eğer o Allah dergahında kabul olunursa diğer amellerde kabul olur ve eğer namaz kabul olmazsa diğer amellerde kabul olmaz.

Aynı şekilde eğer insan gece gündüz beş kez kendini nehirde yıkarsa bedeninde kir ve pislik kalmayacağı gibi beş vakit kılınan namazlarda insanı günahlardan temizler.

İnsanın, namazı ilk vaktinde kılması iyidir. Namazı hafife alan kimse, namaz kılmayan kimse gibidir. Resul'ü Ekrem (s.a.a) buyurmuşlardır ki: *"Namaza önem vermeyen ve onu hafife alan kimse ahiret azabına layıktır"*.

Namaz kılan kimsenin namazın sevabını azaltacak işlerden uzak durması daha iyidir; mesela uyukulu halde namaz kılmamalı ve namaz halinde gökyüzüne doğru bakmamalı,ama namazın sevabını fazlaştıracak işleri yapmalıdır; mesela temiz elbise giymeli, güzel kokular sürmeli, dişlerini fırçalamalı ve saçlarını taramalıdır.

Namazın Kısımları

Namazın hüküm ve meselelerini tanıyabilmek için bu konuyla ilgili bazı şeylerin hatırlatılmasının faydalı olacağı inancındayız. Namaz ya vaciptir yada müstehap. Vacip namazlarda iki kısımdır; onlardan bazıları günlük olup gece ve gündüz belirli zamanlarda yerine getirilmeli ve diğer bazıları, özel vakitlerde kendine has sebeplerden dolayı vacip olup vaciplikleri her zaman ve sürekli değildir.

Günlük Vacip Namazlar

M. 151-Günlük namazlar beş tane olup toplamı on yedi rekattır.

Sabah namazı: iki rekat

Öğlen namazı: dört rekat

İkinci namazı: dört rekat

Akşam namazı: üç rekat

Yatsı namazı: dört rekat

GÜNLÜK NAMAZLARIN VAKTİ

M. 152- Sabah namazının vakti, sabah ezanından güneşin doğuşuna kadardır ve bu arada kılınması gerekir ve sabah ezanına ne kadar yakın kılınırsa o kadar iyidir.

Öğlen ve ikinci namazlarının vakti, şer'i öğle vaktinden akşama kadar olup,ilk vakitten dört rekat namaz kılabilir kadar miktar öğlen namazına mahsus ve aynı miktarda güneşin batmasına kalan vakitte ikinci namazına mahsustur.

Akşam ve yatsı namazlarının vakti, güneş battıktan sonra doğudaki kızılığın kaybolmasından, gece yarısına kadardır ki şer'i akşam vaktinden sonra üç rekat namaz kılabilir kadar miktar akşam namazına ve gece yarısına dört rekat namaz kılma miktarı kadar olan zamanda yatsı namazına mahsustur.

Sabah Namazının Başlangıcı

M. 153- Sabah ezanına yakın doğu taraftan yükselmeye başlayan ve fecri evvel adı verilen aydınlığın doğuda yayılmasıyla (ikinci fecr) sabah namazının ilk vakti girmiş olur.

M. 154-Çubuk yada benzeri birşeyi dik olarak yere batırsalar, sabah güneş doğduğu zaman çubuğun gölgesi batı tarafına düşer ve güneş yükseldikçe gölge kısalır. Gölge en az miktara kadar kısalıp, tekrar uzamaya başladığı an şerri öğle vakti olup öğlen namazının ilk vaktidir.

Akşam

M. 155- Akşam, güneşin batmasından sonra doğu tarafından görülen kızılığın insanın başı üzerinden batıya doğru geçtiği zamandır.

Gece Yarısı

M. 156- Gece yarısını,yani yatsı namazının son vaktini hesaplamak için,vacip olan ihtiyat gereği gurup ile sabah ezanı arasındaki süreyi 2 ye bölmek gerekir.

NAMAZ VAKTİ HÜKÜMLERİ

M. 157- Günlük olmayan namazların belirli bir vakti yoktur ve namazın vacip olmasını sağlayan sebebe bağlıdır; mesela ayat namazı deprem, ay tutulması veya karşılaşılan hadiseye bağlıdır, meyyit namazı, bir Müslüman öldüğü zaman vacip olur.

M. 158- Eğer namazın tümü vaktinden önce kılınır veya bilerek vaktinden önce namaza başlarsa namaz batıldır. (eğer namaz vaktinde kılınırsa ıstılahta ona "eda" ve eğer namaz vaktinden sonra kılınırsa ıstılahta ona "kaza" denir)

M. 159- İnsan namazı belirlenen vaktinde kılmalıdır ve eğer bilerek vaktinde kılmaz ise günahkardır.

M. 160- İnsanın namazı ilk vaktinde kılması müstehaptır ve her ne kadar ilk vakte yakın olursa o kadar iyidir ancak geciktirmenin iyi bir sebebi olursa, mesela cemaatle kılmak için beklerse sakıncası yoktur.

M. 161-Namaz vakti, namazın müstehaplarından bazılarını yerine getirdiği taktirde namazın farzlarından bir miktarının vakti dışında kılınmasına sebep olacak kadar dar olursa, o müstehapları yerine getirmemelidir. Mesela; kunut okunduğu zaman namazın bir miktarı vaktinden sonra kılınacaksa, kunut okumamalıdır.

M. 162- İnsanın, ikinci namazını öğle namazından sonra ve yatsı namazını akşam namazından sonra kılması gerekir. Eğer bilerek ikinci namazını öğle namazından önce ve yatsı namazını akşam namazından önce kılsa namazı batıldır.

KIBLE

M. 163- Mekke-i muazzama şehrinde ve Mescid-ul Haram'da bulunan Kabe evi kibledir. Namaz ona doğru kılınmalıdır

M. 164- Mekke şehri dışında yaşayan veya daha uzak olan kimse, kibleye doğru namaz kılıyor denecek şekilde olursa kafidir.

NAMAZDA BEDENİ ÖRTMEK

M. 165- Erkek namaz halindeyken, kimse görmezse bile avret yerini örtmeli. Göbekten dizlerine kadar örtmesi daha iyidir.

M. 166- Namaz halindeyken kadın, bütün bedenini örtmelidir. Ama, yüzün abdestte yıkanan miktarını, elleri bileklere kadar ve ayaklarını bileklere kadar örtmesi gerekmez. Gerçi örtülmesinin sakıncası yoktur.Kadınlar ve kızlar namazda ayaklarını bileklerine kadar örtmeyebilirler ama namahrem karşısında örtülmelidir.

M. 167- Namaz kılan kimsenin elbisesi bu şartları taşımalıdır:

- 1- Temiz olmalı.(Necis olmamalı)
- 2- Mubah olmalı.(Gasbi olmamalı)

3- Murdar yani islami şartlara göre kesilmemiş hayvanın parçalarından olmamalı.Hatta kemer, şapka ve saat kayışı olsa bile...

4- Eti yenilmesi haram olan hayvanların derisinden olmamalı.Kaplan ya tilki gibi...

5 -Namaz kılan kimse erkek ise elbisesi halis ipek ve altın işlemeli olmamalıdır.

M. 168- Namaz kılanın elbisesine ilaveten bedeninin de temiz olması gerekir.

M. 169- İnsan beden veya elbisesinin necis olduğunu bilir,ama namaz sırasında unutup,onunla onunla namaz kılar, namazı batıldır.

M. 170- Aşağıdaki durumlarda namaz kılanın beden veya elbisesi necis olsa bile namazı sahihtir:

1- Bedeninde bulunan yara, cerahet veya çıban vasıtasıyla elbisesi veya bedenine kan bulaşırsa ve onu temizlemek zahmetli olursa

2- Beden veya elbisesi bir dirhemden daha az kana bulaşmış olursa.

3- Necis elbise veya bedenle namaz kılmaya mecbur kalırsa. Örneğin temizlemek için su yoksa...Tevzih-ul Mesailin 819. meselesinde açıklanmıştır.

4- Beden veya elbisesinin necis olduğunu bilmez ve namazdan sonra farkına varırsa

M. 171- Eğer namaz kılanın çorap ve eldiven gibi küçük elbiseleri necis olur ama bir murdarın veya eti haram hayvanın ezasından olmaz ise namazı sahihtir.

M. 172- Bir kaç şeyin, namaz kılanın elbisesinde bulunması müstehaptır: Çene altı sarık, aba giymek (özellikle imam olan kimse için), beyaz elbise giymek, en temiz elbiseler giymek, güzel koku sürmek ve akik yüzük takmak bunlardan bazılarıdır.

M. 173- Namaz kılanın elbisesinde bir kaç şey mekruhtur. Siyah, kirli ve dar elbise, üzerinde resim bulunan bir elbiseyi giymek ve yine elbisenin düğmesinin açık olması ve üzerinde resim bulunan yüzük takmak bunlardan birkaçıdır.

NAMAZ KILANIN MEKANI

M. 174-İnsanın namaz kıldığı mekanın şu özelliklere sahip olması gerekir:

1- Namaz kıldığı yer mubah olmalıdır. (gasbedilmiş olmamalıdır)

2- Yerin sabit olması. (otobüs ve benzeri gibi hareketli olmamalıdır)

3- Kıyam, ruku ve secde gibi namazın farzlarını doğru olarak yerine getirebilecek bir yerde namaz kılmalıdır. Yani yer dar ve tavanı kısa olmamalıdır

4- Namaz kılanın alnını koyduğu yer(secde mahalli) temiz olmalıdır.

5- Namaz kılanın yeri necis ise beden veya elbisesine geçecek kadar ıslak olmamalıdır
6- Namaz kılanın alnını koyduğu yer, dizlerinin bulunduğu yerden dört kapalı parmaktan daha fazla aşağı veya yüksek olmamalıdır. Ama eğer yerin eğimi az olursa sakıncası yoktur.

M. 175-Haraket halindeyken insanın sarsılmasına sebep olmayan gemi, uçak, tren gibi araçlarda namazın şartlarına uyarak,örneğin kible gibi,kılınmasının sakıncası yoktur.Ama kayık ve araba gibi insanın sarsılmasına sebep olan araçlarda,zorunluluk yada vakit darlığı halleri dışında namaz kılmak doğru değildir

M. 176- Namahrem kadın ve erkeğin kimsenin giremeyeceği bir yerde yalnız olarak bulunmaları ihtiyata aykırıdır, ihtiyat gereği orada namaz kılmamalıdır ama eğer onlardan birisi namaz halindeyken diğeri gelirse kıldığı o namazın sakıncası yoktur.

M. 177- Günah toplantılarının bulunduğu yerde, örneğin şarap içilen, kumar oynanan, gıybet yapılan, saz ve benzeri şeylerin çalındığı yerlerde namaz kılmak ihtiyata aykırıdır.

M. 178- İnsan, edebe riayet etmeli, Peygamber ve İmam (a.s) kabirleri önünde namaz kılmamalıdır. Eğer namaz kılması saygısızlık olursa haram ve namazı batıldır.

M. 179- Farz namazların mescitte kılınması müstehaptır, mukaddes İslam şeriatında çok tavsiye edilmiştir.

CAMİ HÜKÜMLERİ

M. 180- Gelecek meselelerde camiye gitmenin ve orada namaz kılmanın önemini anlayacağız. Camiye çok gitmek ve özellikle cemaati olmayan camiye gitmek müstehaptır. Caminin komşusunun, bir özürlü olmadıkça başka bir yerde namaz kılması mekruhtur. İnsanın, ilgisizlik yüzünden Müslümanların camisine gitmeyen kimse ile arkadaşlık kurmaması, onunla yemek yememesi, işlerinde onunla meşveret etmemesi, ona komşu olmaması ve ona kız verip almaması müstehaptır.

M. 181- Cami ile ilgili şu işler haramdır:

- Camiyi altınla süslemek.
- İnsan ve hayvan gibi ruhu olan şeylerin resimlerini yapmak.
- Cami bozulsa bile satmak.
- Camiyi necis etmek. Caminin necis olduğunu anlayan herkesin derhal onun necasetini gidermesi gerekir.

M. 182- Cami ile ilgili şu işler müstehaptır:

- Herkesten önce camiye gidip herkesten sonra camiden çıkmak
- Caminin lambasını yakmak
- Camiyi temizlemek
- Camiye girerken sağ ayakla girmek
- Camiden çıkarken sol ayakla çıkmak
- Güzel koku sürmek
- Temiz ve değerli elbise giymek
- Camiye girdiğinde tahhiyat ve camiye saygı niyetiyle iki rekat namaz kılması

M. 183- Cami ile ilgili şu işler mekruhtur:

- Camide namaz kılmadan orayı geçiş mahalli olarak kullanmak
- Camiye tükürük, sümük ve balgam atmak
- Çaresizlik dışında mescitte uyumak
- Ezan dışında sesi yükseltmek veya bağırarak.
- Camide alış veriş yapma.
- Dünya işleriyle ilgili konularda konuşmak.
- Soğan, sarımsak ve benzeri şeyleri yiyip ağız kokusu halkı rahatsız eden kimsenin camiye gitmesi mekruhtur.

Namaz İçin Hazırlık

Şimdi, abdest, gusül, teyemmüm, namaz vakitleri, namaz kılanın giyim ve mekanını öğrendikten sonra namaz kılmak için hazırlanıyoruz.

Ezan ve İkamet

M. 184- Erkek ve kadınların günlük farz namazlarından önce ezan okuyup sonra ikamet getirmeleri müstehaptır.

Ezan

Dört defa: Allah-u Ekber

İki defa: Eşhedü en La ilahe illellah

İki defa: Eşhedu enne Muhammeden Resulullah

İki defa: Eşhedu enne Aliyyen veliyullah

İki defa: Hayye ales selah

İki defa: Hayye alel-felah

İki defa: Hayye ala hayril amel

İki defa: Allah-u Ekber
İki defa: La ilahe illallah

İkame

İki defa: Allah u Ekber
İki defa: Eşhedu enla ilahe illellah
İki defa. Eşhedu enne Muhammeden Resulullah
İki defa: Eşhedu enne Aliyen Veliyullah
İki defa: Hayye ales selah
İki defa: Hayye alel felah
İki defa: Hayye ala hayrilamel
İki defa: Gad gameti selah
İki defa: Allahu Ekber
Bir defa: La ilahe illallah

M. 185- Eşhedu enne Aliyyen veliyullah cümlesi ezan ve ikametın bir cüzü değildir. Ama Eşhedu enne Muhammeden rasulullah cümlesinden sonra iki defa kurbet kastıyla söylenmesi iyidir.

M. 186- Ezan ve ikamet namaz vakti girdikten sonra okunmalıdır. Eğer vaktinden önce okunursa batıldır.

M. 187- İkamet ezandan sonra okunmalıdır, eğer ezandan önce okunursa sahih değildir.

M. 188-Ezan ve ikame arasında çok fasıla bırakılmamalıdır.Eğer ezan ve ikame arasında normalden fazla fasıla olursa baştan okunmalıdır..

M. 189- Eğer bir cemaat namazı için ezan ve ikamet okunmuşsa, o cemaatle namaz kılan kimse kendi namazı için ezan okuyup ikamet getirmemelidir.

M. 190- Eğer bir insan cemaatle namaz kılmak için camiye gider ve cemaatin namazının bittiğini görürse o cemaat namazı için ezan okunup ikame getirilmişse, saflar bozulup cemaat dağılmadıkça kendi namazı için ezan okuyup ikamet getirmemelidir.

M. 191- Müstehap namazın ezan ve ikamesi yoktur.

M. 192- Çocuğun dünyaya geldiği ilk gün veya göbeği düşmeden önce sağ kulağına ezan okumaları ve sol kulağına da ikamet okumaları müstehaptır.

M. 193- Ezan okumak için belirlenen şahısın vakti tanıyan, adil, sesinin yüksek ve güzel olması müstehaptır.

NAMAZ AMELLERİ

M. 194- Namaz Allah-u Ekber denmesiyle başlayıp selam'la sona erer.

M. 195- Namazda yerine getirilen şeyler ya vaciptir yada müstehaptır.

M. 196- Namazın farzları 11dir . Bunlardan bazıları rükün bazıları da rükün değildir.

Namazın farzları şundan ibarettir:

- 1- Niyet
- 2- Kıyam(ayakta durmak)
- 3- İftitah tekbiri (Namazın başlangıcında "Allah-u Ekber demek)
- 4- Rükü
- 5- Sücud (iki secde)
- 6- Kıraat
- 7- Zikir
- 8- Teşehhüt
- 9- Selam
- 10- Tertip

11- Muvalat (Namazın kısımlarını ara vermeden peş peşe kılmak)

Namazın Rükünleri şunlardır:

1- Niyet

2- İftitah tekbiri

3- İftitah tekbirin alındığı zamanki kıyam ile rükudan önce olan kıyam, (yani rüku'dan önce ayakta durmak)

4-Rüku

5-iki secde.

Rükun ve rükün olmayanlar arasındaki fark:

M. 197- Namazın rükunları onun esas parçalarından sayılmaktadır. Şöyle ki, namaz kılan bir kimse onları yapmaz veya herhangi birini fazla yaparsa ister kasten olsun, ister sehven olsun, namaz batıl olur. Namazın rükun olmayan farzları eğer kasten fazla veya eksik olursa namaz batıldır; eğer yanlışlıkla fazla veya eksik olursa namaz batıl olmaz.

NAMAZIN FARZLARI

Niyet:

M. 198- İnsan, namazın başlangıcından sonuna kadar ne namazı kıldığını bilmelidir. Ve yalnız Allah-u Teala'nın emrini yerine getirmek için kılmalıdır.

M. 199- İnsanın niyeti dile getirmesi gerekli değildir. Ama eğer diliyle de söylese sakıncası yoktur.

M. 200-Namaz, kesinlikle riya ve gösterişten uzak olmalıdır. Yani namazı yalnız Allah-u Teala'nın emrini yerine getirmek için kılmalıdır. Böylece bütün namaz ya da onun bir kısmı Allah rızasının dışında olan birşey için kılınsa, namaz batıldır.

İftitah Tekbiri:

M. 201- Geçtiği üzere namaz Allah-u Ekber demekle başlar ve ona iftitah tekbiri denir. (çünkü bu tekbirle yemek, içmek, gülmek ve ağlamak gibi yapabileceği yani helal olan işler haram olur)

M. 202- Namazın başlangıç (iftitah) tekbirini ve namaz arasındaki tekbirleri alırken elleri kulakların hizasına kadar kaldırmak müstehaptır.

Kıyam:

M. 203- Kıyam yani ayakta durmak demektir. Namaz kılanın iftitah tekbirini ve kıraati, kıyam halinde ve bedenini hareketsiz olduğu zamanda okuması gerekir.

M. 204- Fatiha ve sureyi okuduktan sonra unutarak rüku' yapmadan oturur ve rüku yapmadığını hatırlarsa, tam doğrulacak şekilde ayağa kalkıp rükua gitmelidir; tam olarak ayağa kalkmadan rükua giderse rükudan önceki, kıyamı terk ettiğinden namazı batıldır.

M. 205- Ayakta iken, her iki ayağında yerde olması gerekir. Ama vücut ağırlığının her iki ayağa verilmesi şart değildir. Ağırlığın tek ayak üzerinde olmasının sakıncası yoktur.

M. 206-Bir insan eğer namazda bastona dayanarak bile ayakta durmaktan aciz olursa oturmalı, eğer oturmaktan da aciz olursa yatarak namaz kılmalıdır.

M. 207- Rükü'dan sonra tamamen doğrulmak ve daha sonrada secdeye gitmek vaciptir. Eğer bu kıyam bilerek terk edilirse namaz batıl olur.

Kıraat (Okuma)

M. 208- Günlük farz namazların birinci ve ikinci rekatlarında, insan önce Hamd ve ondan sonra tam bir süre okumalıdır. (Tevhid süresi gibi) Namazın üçüncü ve dördüncü rekatında

sadece bir fatiha veya tesbihat-ı erbaa okumalıdır. Vacip olan ihtiyata göre tesbihat üç sefer okunmalıdır.

Tesbihat-ı erbaa: subhanellahi velhemdu lillahi vela ilahe illallahu vallahu ekber.

Kıraat Hükümleri

M. 209- Namazın üçüncü ve dördüncü rekatında Fatiha veya tesbihatı sessiz okumak, erkek ve kadına farzdır.

M. 210- Öğle ve ikinci namazlarında fatiha ve süreyi yavaş okumak kadın ve erkeğe farzdır.

M. 211- Erkek; sabah, akşam ve yatsı namazlarının birinci ve ikinci rekatında fatiha ve sürenin bütün kelimelerini sesli okumalıdırlar. Kadınlar ise seslerini namahrem

duymayacaksa yüksek sesle okuyabilirler, ama farz olan ihtiyata göre sessiz okumalıdırlar.

M. 212- Eğer sesli okuyacağı namazları kasten sessiz ve sessiz okuyacağı namazları kasten sesli okursa, namazı batıldır. Fakat unutkanlık yüzünden ya da şer'i hükmünü bilmemesinden olursa namazı sahihtir.

M. 213- Eğer fatiha ve sureyi okurken yanlışlık yaptığını anlarsa, okuduğu kısmı ikinci defa okuması gerekmez. (mesela sesli okuyacağı yeri sessiz okumuşsa)

M. 214- İnsan, yanlışlık yapmamak için namazı öğrenmelidir. Doğrusunu öğrenmeye asla imkanı olmayan bir kimse, nasıl gücü yetiyorsa öyle kılmalıdır. Böyle bir kimse müstehap ihtiyat gereği namazını cemaatle kılmalıdır.

Rüku:

M. 215- Her rekatta, kıraatten sonra eller diz kapaklarına ulaşacak şekilde eğilmek gerekir; bu amele rüku denir. Ve rüku halinde zikir söylemesi vaciptir.

M. 216- İnsan rüku'da hangi zikri söylerse yeterlidir, ama üç kere "Subhanellah" veya bir kere "subhane rabbiyel azimi ve bi-hamdih" den daha az olmaması şarttır.

M. 217- Rüku'da farz olan zikri söylerken bedeninin sakin olması gerekir.

M. 218- Rüku miktarı eğilmeden ve beden sakinleşmeden önce bilerek rüku zikrini okursa, namazı batıldır.

M. 219- Farz olan zikir tamamlanmadan önce başını bilerek rükudan kaldırırsa, namazı batıldır.

SECDE

M. 220- Namaz kılan kimse, farz ve müstehap namazların her rekatında rüku'dan sonra iki secde yapmalıdır.

M. 221- Secde, alnın, her iki elin içinin, her iki diz kapağının ve iki ayağın başparmaklarının ucunun yere konmasıdır. Ve secde halinde zikir söylemek vaciptir.

M. 222- Secdede her hangi bir zikri söylemek yeterlidir. Ama zikrin miktarı üç kere "Subhanellah" veya bir kere "Subhane rabbiyel a'la ve bi-hamdih"den az olmamalıdır.

M. 223- Secdelerde farz olan zikri okurken bedeninin sakin olması gerekir.

M. 224- Alnı yere değmeden ve bedeni sakinleşmeden ,bilerek secdeye ait zikri olursa,namazı batıldır ama yanlışlıkla secdenin zikrini söyler ve başını secdeden kaldırmadan da yanlışlığını anlarsa, bedeni sakin olduğu halde zikri yeniden söylemelidir.

M. 225- Birinci secdenin zikrini tamamladıktan sonra oturmalı ve beden sakinleştikten sonra ikinci secdeye gitmelidir.

M. 226- Zikir tamamlanmadan bilerek başını secdeden kaldırırsa namaz batıldır.

M. 227- Secdenin zikrini söylerken, yedi uzuvdan birini kasten yerinden kaldırırsa namazı batıl olur, ama zikri okumakla meşgul değilken, alnından başka uzuvlarını yerden kaldırır ve yeniden koyarsa sakıncası yoktur.

M. 228-Ayağın baş parmağıyla beraber diğer parmakları da yere değerse sakıncası yoktur.

- M. 229- Namaz kılan insan yere ve yenilecek şeyler dışında yerden biten ağaç kurusu ve ağaç yaprağı gibi şeylere secde etmelidir.
- M. 230- Yine altın, gümüş, akik, firuze gibi madeni şeylere secde yapmak batıldır.
- M. 231- Yerden bitip hayvan yiyeceği olan ot ve saman gibi şeylere yapılan secde sahihtir.
- M. 232- Pamuktan yapılan kağıt üzerine secde yapmanın sakıncası yoktur. .
- M. 233- Secde için en iyi şey, Hazret-i seyyidü'ş şüheda (İmam Hüseyin) (a.s) toprağıdır, ondan sonra toprak, topraktan sonra taş ve taştan sonra bitkidir.

Normal Şekilde Secde

Edemeyen Kimsenin Vazifesi:

M. 234- Alnını yere ulaştıramayan kimse, eğbildiği kadar eğmeli ve yüksek bir şey üzerine koyduğu mühüre veya üzerine secde sahih olan şeye "secde ediyor" denecek şekilde alnını koymalıdır. Ama ellerin içini, dizlerine veya ayak parmaklarını normal şekilde yere ya da masanın üzerine koymalıdır.

M. 235-Secde için hiç eğilemeyen kimse, secde için oturmalı ve başıyla işaret etmelidir. Ama farz olan ihtiyata göre mühürü biraz kaldırıp alnını ona koymalıdır.

Kur'an'da Farz Olan Secdeler

M. 236- Kur'an-ı Kerim'in dört suresinin her birinde secde ayeti vardır. İnsan secde ayetlerinden birini okursa veya dinlerse hemen secde yapması gerekir.

M. 237- Secde ayeti olan süreler:

- Secde süresi 15'nci ayet
- Fussilet süresi 37'nci ayet
- Necm süresi 62'nci ayet
- Alak süresi 19'nci ayet

M. 238- Eğer unutulursa, aklına geldiği zaman secde yapması farzdır.

M. 239- Secde ayetini, radyo, televizyon veya teyp kasetinden duyarsa farz olan ihtiyata göre secde yapmalıdır.

M. 240- Eğer secde ayetini megafon gibi insanın sesini ulaştıran şeylerden duyarsa secde etmesi vaciptir.

M. 241- Kur'an'ın farz olan secdesi niyetiyle alnını yere koyarsa, zikir etmese bile kafidir. Zikir söylemek müstehaptır.

TEŞEHHÜT

M. 242-İnsan, bütün vacip namazların ikinci rekatlerinde ve son rekatında secdeden sonra oturmalı ve bedeni sakin olduğu halde teşehhüd okumalıdır. Yani: Eşhedu Enla İlahe İllallah-u Vehdehu la Şeriykeleh ve Eşhedu Enne Muhammeden abduhu ve resuluh. Allahümme selli ala muhammedin ve al-i muhammed demelidir.

Namazın Selamı

M. 243- Namazın son rekatındaki teşehhüdden sonra, oturduğu halde ve bedeni sakinken selam verip namazı bitirmesi gerekir. Ama ilk önce şöyle demesi müstehaptır: Esselamu eleyke eyyuhennebiyyu ve rahmetullahi ve berakatuh. Sonra şunu söylemesi vaciptir: Esselamu eleykum ve rahmetullahi ve berakatuh.

Veya Esselamu aleyna ve ala ibadillahissalihin Esselamu eleykum ve rahmetullahi ve berakatuh.

Tertip:

Namazın şu tertiple yerine getirilmesi gerekir:

M. 244- Niyet, iftitah tekbiri, kıraat, rüku, secdeler ve ikinci rekattan sonra teşehhüd ve son rekatta teşehhütten sonra selam vermelidir.

Muvalat:

- M. 245- Muvalat yani (Namazın farzlarının, cüzlerinin peş peşe ve fasılasız olması)
M. 246- Eğer bir insan namazdaki ameller arasında namaz kılıyor denmeyecek kadar fasıla bırakırsa, yanlışlıkla olsa bile namaz batıl olur.
M. 247- Rüku, secdeleri ve kunutu uzatmak ve büyük süreleri okumak, muvalatı bozmaz.

Kunut:

- M. 248- Farz ve müstehap namazların hepsinde, ikinci rekatin rükusundan önce kunut okumak müstehaptır. Yani ellerini kaldırıp yüzünün hizasında tutarak dua ve zikir etmelidir.
M. 249- Kunutta herhangi bir zikri okumak, hatta bir "Sübhanellah" bile olsa yeterlidir. Şu zikri okumak daha iyidir:
Rebbena atina fid dünya haseneten ve fil ahireti haseneten ve kına ezabennar.

Namazın Takibatı

- Tak'ib namazın selamından sonra dua, Kur'an veya zikirle meşgul olmak demektir.
M. 250- Takibatı kibleye doğru okumak daha iyidir.
M. 251- Ta'kibin Arapça olması gerekli değildir. Ama dua kitaplarında tavsiye edilen duaları okuması daha iyidir.
M. 252- Çok tavsiye edilen ta'kiblerden biri Hz. Zehra (s.a)'nın tesbihidir, ki şu şekilde okunmalıdır:
34 defa "Allah-u Ekber"
33 defa "Elhamdülillah"
33 defa "Sübhanellah"

NAMAZI BOZAN ŞEYLER

- M. 253- On iki şey namazı bozar ve onlara namazı bozan şeyler denir:
1-Namaz esnasındayken namaz şartlarından birinin yok olması; mesela, namazdayken mekanın gasp olduğunu anlarsa namazı batıl olur. (elbise ya da bedeninin necis olması)
2-Namazdayken bilerek veya unutarak veya çaresizlik yüzünden abdest veya guslü batıl eden bir şey ortaya çıkarsa, mesela, idrar gelirse namaz batıl olur, ama idrar veya büyük abdestini tutamayan kimseden namaz esnasında idrar veya gait çıkarsa eğer abdest hükümlerinde söylendiği üzere hareket etmiş olursa namazı batıl olmaz. Yine namaz esnasında müstehaze kadından bir kan gelirse, ama istihaze hükümlerine göre amel etmişse namazı sahihtir.
3- Ellerini üst üste koymak (Namazda eli bağlamak)
4- Fatiha suresi okunduktan sonra "Amin" demek.
5- Yüzünü kibleden çevirmek
6- Konuşmak
7- Sesli olarak ve kahkahayla gülmek.
8- Ağlamak.
9-Namazın şeklini bozan hareketler.
10- Yemek ve içmek.
11- İki veya üç rekatlı namazların rekatlarında ya da dört rekatlı namazların ilk iki rekatında şüpheye düşmek.
12- Namazın rüknünü kasten veya unutkanlıkla eksik veya fazla yapmak.

NAMAZI BOZAN ŞEYLERİN HÜKMÜ

Konuşmak

M. 254-Namazı kılan kimse manası olan bir kelime söylese ister bir harften oluŐsun ister daha fazla ve onunla bir Şey anlatmak isterse namazı batıl olur..

255- Eğer yanlışlıkla veya farkına varmadan söylese yani namazda olduğunun farkına varmazsa namazı batıl olmaz.

M. 256- Namazda öksürmenin veya hapŐırmanın sakıncası yoktur.

M. 257- Namaz kılan birisi başkasına selam vermemelidir, ama eğer bir başkası ona selam verirse, cevapta "selam" kelimesini önde kullanmalıdır. Mesela, "Es-selamu aleykum "veya "Selamun Aleykum" demeli ve "Aleykum us-selam" dememelidir.

Gölmek ve Ağlamak

M. 258- Namazı bozan Şeylerden biride bilerek yüksek sesle gölmek veya dünya işleri için sesli ağlamaktır. Ama Allah ve Ahiret korkusundan olursa sakıncası yoktur. Hatta en iyi ameldir.

M. 259- Gülmsemek namazı batıl etmez.

Kıbleden Yüzünü Çevirmek

M. 260- Eğer bilerek kıbleye doğru dönmemiŐ denecek kadar yüzünü kıbleden çevirirse namazı batıl olur.

M. 261- Kasten veya unutkanlıkla arkasını kıbleye dönmek ya da sağ ve sol tarafını kıbleye döndürmek namazı batıl eder.

Yemek ve İçmek

M. 262-Namazı bozan bir diğer Şey de yemek ve içmektir. Namaz esnasında, namaz kılmıyor denecek Şekilde yemek ve içmek namazı bozar.

M. 263- Eğer namazın Şekli bozulmayacak Şekilde yiyip içse bile farz olan ihtiyata göre namaz batıldır.

NAMAZIN ŞEKLİNİ BOZAN HAREKETLER

M. 264- Mesela, alkıŐlamak, oynamak, hoplamak gibi namazın Şeklini bozan hareketler, ister az olsun ister çok, ister bilerek olsun ister unutkanlıkla namazı bozar.

M. 265- Eğer namazdayken, namaz kıılma halinden çıkacak kadar sessiz kalırsa namazı batıl olur.

M. 266- Farz namazı ihtiyari olarak bozmak haramdır; fakat malı korumak ve mal veya cana gelecek zararı önlemek için sakıncası yoktur.

M. 267-Bir başkasına olan borcunu ödemek için namazı bozmanın aşağıdaki Şartlarla sakıncası yoktur:1-Namaz sırasında borcunu ödeyemez.2-Alacaklı alacağını isterse.3-Namaz için vakit varsa yani borcunu ödedikten sonra namazını vaktinde kıılacaksa...

M. 268-Namazı değeri olmayan küçük dünya mallarını korumak için bozmak mekruhtur.

M. 269-Namazda, yüzünü sağa veya sola çevirmek, gözleri yummak veya sağa sola kaydırmak, eliyle ve sakalı ile oynamak, parmaklarını birbirine geçirmek, tükürmek, Kur'an, kitap veya yüzüğün yazısına bakmak, fatiha ve süre okurken yada zikir söylerken birisinin sesini duyabilmek için sessiz kalmak, kısaca huzu veya huŐuyu bozacak her Şey mekruhtur.

EZAN VE İKAMETİN TERCÜMESİ

Allah-u Ekber: Allah-u Teala vassfedilmeyecek derecede büyüktür.

Eşhedu en la-ilahе illellah: Şehadet ederim ki tek ve eşsiz olan Allah'tan başka tapılmaya layık ilah yoktur.

Eşhedu enne Muhammeden Rasulullah: Şehadet ederim ki Abdullah oğlu Hazret-i Muhammed (s.a.a) Allah tarafından gönderilmiş peygamberdir.

Eşhedu enne Emirel Müminin Aliyyen veliyullah: Şahadet ederim ki Hazret-i Ali (a.s) Peygamberden sonra Allah'ın velisi ve hüccetidir. .

Hayye ales-selah: Acele edin namaza

Hayye alel-felah: Acele edin kurtuluşa

Hayye alâ hayr'il amel: Yani bütün işlerin en hayırlısı olana acele edin.

Kad kamet'is-sallah: Namaz başlamak üzeredir.

Allah-u Ekber: Allah vasfedilmeyecek kadar büyüktür.

La ilahе illallah: Tek ve eşsiz olan Allah'tan başka ibadete layık ilah yoktur.

NAMAZIN TERCÜMESİ

İftitah tekbiri: Allah-u Ekber: Allah herkes ve her şeyden büyüktür.

Fatiha Suresinin Tercümesi:

Bismillahirrahmanirrahim: Dünyada mümin ve kafire merhamet eden ve ahirette yalnızca mümine merhamet eden Allah'ın adıyla başlıyorum.

Elhemdulillahi rabbil alemin: Hamd, bütün varlıkları terbiye eden Allah'a mahsustur.

Er Rahmanirrahim: Dünyada mümin ve kafire, ahirette ise mümine merhamet eder.

Maliki yevmiddin: Kıyamet gününün ihtiyar sahibi ve malikidir.

İyyake na'budu ve iyyake nestein: Yalnız sana ibadet eder ve yalnız senden yardım dileriz.

İhdinassiratal mustakim: Bizi doğru yola (İslam dinine) hidayet et.

Sıratellezine en'amte aleyhim: Kendilerine nimet verilen (Peygamber ve peygamberin yerine oturanlar)yoluna

Gayril mağzubi aleyhim velazzalin: Gazap ettiklerinin ve yolunu şaşırılmışların yoluna değil.

İhlas Suresinin Tercümesi:

Bismillahirrahmanirrahim

Gul Huvellahu ehed: De ki: (Ey Muhammed) O Allah tektir.

Allah-us samed: Allah her şeyden müstağnidir.

Lem yelid ve lem yuled: O, doğurmamış ve doğrulmamıştır.

Ve lem yekun lehu kufüven ehed: Hiç bir şey O'na denk değildir.

Ruku Zikri:

Subhane rabbiyel azimi ve bi hamdih: Benim büyük rabbim, her türlü kusur ve noksanlıktan pak ve münezzehtir ve ben, O'na hamd etmekteyim.

Secde Zikri:

Subhane rabbiyel ala ve bihamdih: Benim herşeyden yüce olan rabbim her türlü kusur ve noksanlıktan münezzehtir ve ben O'na hamd etmekteyim.

Tesbihat-ı Erbaa'nın Tercümesi:

Subhanellallahi vel hemdu lillahi ve la ilahе illallahu vallahu Ekber: Allah pak ve münezzehtir. Bütün hamtlar Allah Teala'ya mahsustur. Bir tek olan Allah'tan başka (kulluğa layık) ilah yoktur. O, tavsif edenlerin tavsifinden yücedir.

Teşehhüd ve Selam'ın Tercümesi:

Elhamdu lillah Eşhedu en la ilahe illallahu vehdehu la şeriykeleh

Hamd Allah'a mahsustur ve şehadet ederim ki bir tek olan Allah'tan başka kulluğa layık bir ilah yoktur ve O'nun ortağı yoktur.

Ve eşhedu enne Muhammeden abduhu ve rasuluh: Muhammed (s.a.a)'in O'nun kulu ve resulü olduğuna şehadet ederim.

Allahumme salli ala Muhammedin ve al-i Muhammed:

Allah'ım! Muhammed'e ve al-i Muhammed'e rahmet gönder.

Esselamu aleyke eyyuhenebiiyyu ve rahmetullahi ve berakatuh: Ey Allah'ın Nebisi, selam ve Allah'ın rahmet ve bereketi senin üzerine olsun.

Esselamu aleyna ve ala ibadillahis salihin: Bizlerin (Namaz kılanların) ve Allah'ın iyi kullarının üzerine alemlerin Rabbinden selam olsun.

Esselamu aleykum ve rehmetullahi ve berakatuh: Allah'ın selam, rahmet ve bereketi siz (müminlerin) üzerine olsun.

NAMAZDA ŞÜPHELER

Namaz kılan bir insan bazen namazı oluşturan amelleri yerine getirip, getirmediği konusunda şüpheye düşebilir. Mesela, teşehhüt okuyup okumadığını veya bir sefer mi yoksa iki sefer mi secde yerine getirdiğini bilmez ya da bazen de kıldığı rekatlardan sayısında şüphe edebilir mesela üçüncü mü, yoksa dördüncü mü, rekatta meşgul olduğunu bilmez.

Namazda şüphe için mahsus hükümler vardır onların hepsini açıklamak bu kitabın sınırları dışındadır ama kısaca şüphenin kısımlarına ve her birinin ahkâmına deyinacağız.

Namazın Cüzlerinde Şüphe:

M. 270- Eğer namaz kılan birisi namazdayken, namazın farzlarından birini yapıp yapmadığına dair şüphe ederse eğer ondan sonra yapılması gereken işe başlamamışsa, şüpheye düştüğü şeyi yerine getirmelidir; eğer ondan sonra yapılması gereken işe başlamışsa şüphesine itina etmemeli namazını bitirmelidir ve namazı sahihtir.

M. 271- Eğer namazın bir cüzünü yerine getirdikten sonra onun doğru olup olmadığında şüphe ederse, cüzü doğru veya yanlış yerine getirdiğini bilmez ise kendi şüphesine itina etmemelidir; yani onu doğru olarak yerine getirdiğine kanaat edip namazına devam etmelidir.

Namazı Batıl Eden Şüpheler:

M. 272- Sabah namazı gibi iki rekatlı ya da akşam namazının rekât sayısında şüphe edilirse namaz batıldır.

M. 273- Eğer bir veya birden fazla rekâtlarda şek ederse, mesela bir ve iki veya bir ve üç, namaz batıldır.

M. 274- Namazda kaç rekât kıldığını bilmez ise namaz batıl olur.

M. 275- İnsan, namazı batıl eden bir şüphe ile karşılaşınca namazı kısa bir süre düşünmelidir ama aklına bir şey gelmeyip, şüphesinde sabitleşirse namazı bozup, tekrar başlamalıdır.

M. 276- İtina Edilmemesi Gereken Şüpheler:

- Namazın selamından sonra şüphe
- Namazın vakti geçtikten sonra şüphe
- Cemaat namazında şüphe
- Müstehap namazlarda şüphe

M. 277- Şüphenin çok olan kısmı namazı batıl ediyorsa az olana karar vermelidir. Mesela, eğer sabah namazının sünnetinde iki rekât mı, üç rekât mı kıldığında şüphe ederse, iki rekât kıldığını karar vermelidir. Eğer şüphenin çok olan kısmı namazı batıl etmiyorsa, mesela, bir rekât mı iki rekât mı kıldığında şüphe ederse, şüphenin hangi tarafına göre amel ederse etsin namazı sahihtir.

M. 278- Eğer cemaat imamı namazın rekatlarının sayısında Őpbe ederse,ama memumun Őpbesi yoksa ve cemaat imamına kaşıncı rekatta olduğunu anlatabilirse, cemaat imamı Őpbesine itina etmemelidir. Aynı Şekilde memum Őpbe ederse ama imamın Őpbesi olmazsa, cemaat imamın namazını kıldığı gibi o da namazını kılmalıdır ve namazı doğrudur..

M. 279- Namazın selamından sonra, namazın sahih olup olmadığına dair Őpbe etse; mesela, ruku yapıp yapmadığında veya dört rekatlı bir namazın selamından sonra dört rekat mı, beş rekat mı kıldığında Őpbe etse Őpbesine itina etmemelidir.

Fakat eđer Őpbesinin her iki tarafı da batılsa, mesela, dört rekatlı namazın selamından sonra, üç rekat mı beŐ rekat mı kıldığına dair Őpbeye dűŐerse namazı batıldır.

M. 280- Namazın vakti geşitikten sonra, namazı kılıp kılmadığından Őpbe ederse veya kılmadığını zannederse, Őpbesine itina etmemelidir; ama vakit geşitmeden önce namazı kılıp kılmadığından Őpbe ederse veya kılmadığını zannederse, o namazı kılmalıdır. Hatta kıldığını bile zannetse yine kılmalıdır.

İHTİYAT NAMAZI

M. 281-Bazı durumlarda ihtiyat namazı farz olur, mesela üç ve dört rekat arasında Őpbe edilirse namazın selamından sonra namazı batıl edecek herhangi bir iş yapmadan, ayağa kalkarak ezan ve ikame söylemeden Allahu Ekber diyerek ihtiyat namazını kılmalıdır.

M. 282-İhtiyat namazının diğer namazlardan farkı:

İhtiyat namazının niyeti dille söylenmemelidir.

Süre ve kunut yoktur.

Alcak sesle okunmalıdır ve farz olan ihtiyata göre "Bismillah" da alçak sesle okunmalıdır.

M. 283- Eđer bir rekat ihtiyat namazı kılması farz ise, iki secdeden sonra teŐehhűdű okuyup selam vermelidir eđer iki rekat ihtiyat namazı farz olmuŐ ise,birinci rekattan sonra teŐehhűt ve selam okunmamalıdır.Allahu Ekber demeden bir rekat daha kılarak, ikinci rekatın sonunda teŐehhűt okuyup, selam vermelidir.

SEHİV SECDESİNİN USULű

M. 284- Dört ve beŐinci rekat arasındaki Őpbe gibi sehiv secdesinin vacip olduğu yerlerde, oturarak namazın selamından hemen sonra sehiv secdesine niyet edip, secdeye giderek: "Bismillahi ve billahi ve sallallahu ala muhammedin ve alih" veya: "Bismillahi ve billahi Allahumme salli ala muhammedin ve al-i Muhammed."demelidir. Fakat Őöyle demesi daha iyidir: "Bismillahi ve billahi es-selamu aleyke eyyuhennebiyyu ve rehmetullahi ve beraketuh" daha sonra oturup tekrar secdeye giderek yukarıdaki zikirlerden birini söyleyip oturarak teŐehhűt ve selamı okumalıdır.

YOLCU NAMAZI

M. 285- İnsan yolculukta 4 rekatlık namazları iki rekat kılmalıdır. Bu yolculuk 8 fersah mesafeden az olmamalıdır. (Şer'i 8 fersah 45 km hududundadır.)

M. 286- Eđer bir yolcu namazını tam olarak kıldığı yerden örneğin vatanından, 4 fersahlık yol gidip , 4 fersahlık da geri dűnerse, bu yolculukta namazını seferi kılmalıdır.

M. 287- Yolculuğa çıkan bir kimse namazını bulunduğu yerden en az oranın ezanını iŐitmeyecek veya o Şehrin duvarlarını görmeyecek kadar uzaklaŐtıktan sonra namazını seferi kılmalıdır ama eğer bu miktar uzaklaŐmadan namaz kılmak isterse namazını tam kılmalıdır.

M. 288-Gideceđi yerin birisi sekiz fersah veya daha fazla ve diğerleri sekiz fersahtan az iki yolu olan yolcu, eđer sekiz fersahlık yoldan giderse namazını seferi kılmalı ama sekiz fersahtan az olan yoldan giderse namazını tam kılmalıdır; mesela vatanından iki yolu olan bir kűye gidiyorsa, yolun biri dört fersah ve diğerleri üç fersah ise eđer birinci yoldan (dört fersah)gider

ve aynı yoldan dönerse, namazı yol arasında ve o köyde seferidir. Lakin eğer bu yoldan gider ve diğer yoldan (üç fersahlık)dönerse veya ikinci yoldan (üç fersahlık) gider ve aynı yoldan dönerse yolculuğunun toplamı sekiz fersahtan az olduğu için yol arasında ve o köyde namazını tam kılmalıdır.

M. 289-Aşağıdaki durumlarda yolculukta namaz tam olarak kılınır:

- 1-Sekiz fersah gitmeden kendi vatanından geçer veya bir yerde on gün kalırsa
- 2-İlk baştan sekiz fersah yolculuk yapma niyeti olmaz ve kasıtsız olarak bu mesafeyi giderse, mesela, kaybolan birisinin arkasından giden kimse gibi.
- 3-Yola çıktığında yolculuktan vazgeçerse ; yani dört fersah olmadangitmekten vazgeçerse
- 4-İşi yolculuk olan kimse, tren makinisti, şehirlerarası otobüs şoförü, pilot ve gemi kaptanı gibi
- 5-Yolculuğu haram bir iş için olan, anne ve babaya eziyet olabilecek yolculuk gibi

M. 290- İşi yolculukta olan şahıslar; öğrenciler gibi tahsil için diğer şehre gidip genellikle hafta sonu vatanına dönenler, öğretmenler, memurlar veya işçiler ki her gün işleri dolayısıyla vatanlarından şer'i mesafe miktarınca gidip akşam dönenlerin, farz olan ihtiyata göre namazları seferi olup oruçları da sahih değildir. Ancak çalışma mahallerinde on gün kalmayı kastederlerse.

M. 291- Bu mekanlarda namaz tamdır:

- Vatanda
- On gün kalma kastinin olduğu yerde
- Otuz gün tereddütle kaldığı, yani kalıp veya gideceği belli olmayan ve otuz gün bu şekilde kalıp herhangi bir yere gitmeyen bir insan, bu halde otuz gün sonra namazını tam kılmalıdır.

Vatan Neresidir?

M. 292- Vatan insanın, orada ikamet etmesi ve yaşaması için seçtiği yerdir. İster orada dünyaya gelmiş olsun ve anne-babasının vatanı olsun, isterse kendisi orayı ikamet etmek ve yaşamak için seçmiş olsun.

M. 293- Evlat ailesinden ayrılmadığı sürece eğer anne ve babasıyla onların vatanında yaşıyorsa baba ve annenin vatanı orada dünyaya gelmemiş olsa bile onunda vatanı sayılır. Ama ailesinden ayrıldıktan sonra, eğer başka bir yeri sürekli yaşamı için seçerse orası onun vatanı olur. Örneğin İstanbullu olan anne ve baba ile evlatları da onlarla birlikte İstanbul'da yaşamaktadır. İstanbul baba ve annenin vatanı olduğundan evlat içinde vatan hükmündedir ve eğer İstanbul'a gidecek olursa namazını orada tam kılmalıdır. Ama eğer onların evladı başka bir şehirde yaşar ve asla anne ve babasıyla İstanbul'da yaşamamış ise İstanbul o çocuğun vatanı sayılmaz.

M. 294- İnsanın vatanından ayrı bir yerde sürekli yaşama niyeti olmazsa orası onun vatanı sayılmaz.

M. 295-Asıl vatanı olmayan bir yerde bir müddet kalıp başka bir yere gitmeyi kasteden kimsenin kaldığı o yer vatan olarak sayılmaz; tahsil için bir müddet bir şehirde kalan öğrenci gibi.

M. 296- Eğer insan sürekli kalma veya gitme kasti olmadan, halkın onu oranın ahalisinden sayacakları kadar bir yerde kalan kimse için orası vatan hükmündedir.

M. 297- Eğer önceden vatanı olan ve şimdi terkettiği, yani bir daha orada yaşamama ve oraya geri dönmeme kararı aldığı yere giderse kendisi için başka bir vatan seçmiş olmasa bile orada namazını tam olarak kılabilir.

M. 298- Vatanına dönen bir yolcu, vatanının duvarını veya ezan sesini işitebileceği bir yere varınca namazı tam kılması gerekir.

On gün kalmaya niyet etmek:

M. 299- On gün bir yerde kalmaya niyet eden bir yolcu on günden fazla orada kalacak olursa, yolculuk etmediği sürece namazını tam kılmalıdır. Tekrar on gün kalmaya kastetmesi gerekmez.

M. 300- Eğer yolcu on gün kalma niyetinden döner ise:

- Dört rekatlık namaz kılmadan önce niyetinden dönerse, namazını seferi kılması gerekir.
- Dört rekatlı bir namazı kıldıktan sonra niyetinden dönerse, orada bulunduğu sürece namazını tam kılması gerekir.

KAZA NAMAZI

Vakti geçtikten sonra kılınan namaza kaza namazı denir.

M. 301- İnsanın vacip namazları, o namazların kendi vakitlerinde kılması gerekir ve eğer özürsüz olarak namazı kaza olursa, günahkardır, tövbe etmesi ve onun kazasını yerine getirmesi gerekir.

M. 302- İki yerde namazın kazasını yerine getirmek farzdır.

- Vacip namazı vaktinde kılmamış ise.
- Vakit geçtikten sonra kıldığı namazın batıl olduğunu anlarsa.

M. 303- Üzerine kaza namazı farz olan kimse, onu kılmakta gevşek davranmamalı, ama hemen yerine getirmesi de farz değildir.

M. 304- Günlük namazlarının hangi sırayla kazaya kaldığını bilen bir insan, farz olan ihtiyata göre bu namazların kazasını aynı sıraya göre kılmalıdır. Örneğin bir insanın birinci gün ikinci namazı, ikinci gün ise sabah namazı kazaya kalmış ise, önce ikinci namazının, sonra sabah namazının kazasını kılmalıdır.

Namazı kazaya kalan bir insanın farz olan ihtiyata göre, ondan sonraki farz namazından önce kazasını kılmalıdır. Bu durumda sıraya uymak lazım değildir. .

M. 305- Kazaya kalan namazların sayısını bilmeyen kimse, mesela, dört namazının mı, beş namazının mı kazaya kaldığını bilmiyorsa, az olan miktar kadar kaza ederse yeterlidir.

M. 306- Ama eğer önce sayısını bildiği halde sonra unutmuşsa, farz olan ihtiyata göre çok olan miktarı kılmalıdır.

M. 307- Kaza namazı cemaatle kılınabilir; bu konuda, cemaat imamının namazının eda ve kaza olması arasında fark yoktur. Her ikisinin de aynı namazı kılması da gerekmez. Mesela sabah namazının kazasını öğle veya ikinci namazını kılan bir imamlarla kılmasının sakıncası yoktur.

M. 308- Namazlarını seferi olarak kılması gereken bir yolcunun öğlen, ikinci veya yatsı namazlarından biri kaza olursa, yolculukta olmasa bile bu namazların kazasını iki rekat olarak kılmalıdır.

M. 309- Yolculukta kaza orucu olsa bile oruç tutamaz ama kaza namazı kılınabilir.

M. 310- Eğer seferde olduğu bir sırada seferi olmadığı zaman kazaya kalan namazlarını kaza etmek isterse onları tam olarak kaza etmelidir.

M. 311- Kaza namazı her vakit yerine getirilebilir. Yani sabah namazının kazasını öğle veya akşam yerine getirilebilir.

Anne ve Babanın Kaza Namazları:

M. 312- İnsan hayatta olduğu müddetçe, kendi namazlarının kazasını kılmaktan aciz bile olsa, başka bir kimse naip olarak onun namazlarını kaza edemez.

M. 313- Babanın ölümünden sonra onun yerine getirmediği namazı ve oruçları büyük oğlun kaza etmesi farzdır.

M. 314- Farz olan ihtiyata göre,, büyük oğul , annesinin kazaya kalan namaz ve orucunu da kaza etmelidir.

CEMAAT NAMAZI

İslam ümmetinin vahdeti İslam'ın çok önem verdiği ve korunup devamının sağlanması için özel programlar hazırladığı konulardan biride cemaat namazıdır.

Cemaat namazında, namaz kılanlardan belirli özelliklere sahip birisi en önde durur ve diğerleri düzenli olarak sıralar halinde onun arkasında durarak birlikte namazı yerine getirirler. Bu topluluğun önünde durarak namaz kıldırana " cemaat imamı" ve onun arkasında durarak ona uyanlara "mamum" denir.

Cemaat Namazının Önemi

Cemaat namazına verilen sevapların fazlalığının bir çok rivayette bize ulaşmasının yanı sıra cemaat namazıyla ilgili bazı meselelere dikkatle baktığımızda bu ibadetin önemini daha iyi anlıyoruz. Şu anda onlardan bazılarına değineceğiz.

M. 315- Cemaat namazına katılmak herkes için özellikle camiye komşu olan birisi için müstehaptır.

M. 316- İnsanın sabredip cemaatle namaz kılması müstehaptır.

M. 317-Vakti biraz geçtikten sonra kılınan cemaat namazı, ilk vaktinde yalnız kılınan namazdan daha iyidir..

M. 318- Yine çabuk kılınan cemaat namazı, yavaş kılınan münferit namazlardan daha iyidir.

M. 319- İnsanın özürsüz olarak cemaat namazını terk etmesi uygun değildir.

M. 320- İtinasızlık yüzünden cemaat namazına hazır olmamak caiz değildir.

Cemaat Namazının Şartları:

M. 321- Cemaat namazı sırasında aşağıdaki şartlara uyulması gerekir:

1- Memum'un imamdanda önde durmaması gerekir farz olan ihtiyata göre biraz geride durmalıdır.

2- İmamın durduğu yer, cemaatin durduğu yerden daha yüksek olmamalıdır.

3- İmamla cemaat ve sıralar arası fasılının fazla olmaması gerekir. İhtiyaten bir adımdan fazla olmamalıdır.

4- İmamla cemaat aynı şekilde sıralar arasında duvar veya perde gibi bir engelin olmaması gerekir ama perde ve benzeri şeyleri erkek ve kadınlar arasına çekerlerse sakıncası yoktur.

M. 322- Cemaat imamının baliğ, adil olması ve namazı doğru olarak kılması gerekir.

Cemaat Namazına Bağlanma (iktida etmek):

M. 323- Her rekatta sadece kıraat ile rüku arasında imama bağlanılabilir.Eğer cemaat namazının rükusuna yetişmez ise sonraki rekatta uymalıdır ve yalnızca imamın rükusuna yetişse bile bir rekat hesap olunur.

M. 324- Cemaat namazına bağlanmanın değişik halleri:

Birinci Rekatta:

1_ Namazın başlangıcında veya kıraat sırasında imama iktida edebilir: mamum Hamd ve sureyi okumaz ve diğer amelleri cemaat imamıyla yerine getirirler.

2_ Rükü da: Rükü ve diğer amelleri cemaat imamıyla beraber yerine getirir.O rekatın hamd ve süresini okumasına gerek kalmaz.

İkinci Rekatta:

1-Namazın başlangıcında veya kıraat sırasında: mamum hamd ve süreyi okumaz imamla kunut rükü ve secdeyi yerine getirir ve cemaat imamı teşehhüt okuduğu zaman ihtiyatı vacip olarak yarım kalkmış şekilde oturmalı eğer iki rekatlık namaz ise, diğer rekatı yalnız kılıp

namazı bitirmelidir ve eğer namaz üç veya dört rekatlı ise, imamın üçüncü rekati ve kendinin ikinci rekatında hamd ve süreyi okumalı (gerçi cemaat imamı tesbihatı erbaayı okusa bile)cemaat imamı üçüncü rekati bitirip dördüncü rekat için kalktığına mamum iki secdeden sonra teşehhüdü okumalı ve üçüncü rekati kılmak için kalkmalı ve namazın son rekatındaki cemaat imamı teşehhüt ve selamla namazı sona erdirirken, o bir rekat daha yerine getirir.

2-Rükuda: Rükuyu cemaat imamıyla yerine getirir ve diğer amelleri de söylendiği şekilde yerine getirir,o rekata ait hamd ve sureyi okumaz.

Üçüncü Rekatta:

1- Kıraat sırasında: Eğer imama bağlandığında hamd ve süre veya fakat hamd okuyabilecek kadar zaman olduğunu bilirse bağlanabilir ve hamd ile sureyi veya fakat hamd okuması gerekir. Ama eğer buna fırsat olmadığını bilirse,vacip olan ihtiyata göre cemaat imamı rükuya gidinceye kadar sabretmeli ve daha sonra bağlanmalıdır.

2- Rükuda: Eğer rükuda,bağlanırsa rükuyu imamla yerine getirir o rekat için hamd ve süreyi okumasına gerek kalmaz ve namazın kalanını önceden beyan edildiği gibi yerine getirir.

Dördüncü Rekatta:

1- Kıraat sırasında: Üçüncü rekatta bağlanmak ile aynı hükümdedir. Cemaat imamı namazın son rekatında teşehhüt ve selam için oturduğunda mamum kalkarak namazını yalnız başına devam ettirebilir veya yarım kalkma şeklinde oturarak imamın teşehhüt ve selamını bitirmesini bekleyip daha sonra kalkarak namazına devam eder..

2- Rükuda: Ruku ve secdeleri imamla yerine getirir, (imamın dördüncü ve memum'un birinci rekati olmasına rağmen)ve diğer amelleri söylendiği gibi yerine getirir.

CEMAAT NAMAZI HÜKÜMLERİ

M. 325- Cemaat imamı günlük namazlardan herhangi birini kılarken insan günlük namazlardan hangisi için olursa olsun ona uyabilir. Örneğin. imam öğlen namazını kılıyorsa mamum ikindi namazını cemaatle kılabilir veya mamum öğlen namazını kıldıktan sonra cemaat namazı başlarsa ikindi namazını cemaatin öğle namazına bağlanarak kılabilir.

M. 326-Diğer günlere ait namazların kazası olsa bile mamum kaza namazını imamın eda namazına bağlanarak kılabilir, mesela cemaat imamı öğle namazını kılarken o sabah namazının kazasını kılabilir.

M. 327- Cuma namazı, Kurban Bayramı namazı ve Fıtır (Ramazan) Bayramı namazı dışında.cemaat namazı biri imam diğeri mamum olan en az iki kişiyle kılınır.

M. 328- Yağmur yağması için kılınan istiska (yağmur isteme) namazı dışında müstehap namazlar cemaatle kılınamaz.

M. 329- Mamum başlangıç tekbirini imamdan önce söyleyemez hatta imamın başlangıç tekbiri bitmeden tekbir söylememelidir.

M. 330-Mamum hamd ve süre dışında namazın her amelini kendisi yerine getirmelidir. Ama eğer onun birinci veya ikinci rekati imamın üçüncü veya dördüncü rekatiysa hamd ve süreyi de okumalıdır.

CUMA NAMAZI

Müslümanların haftalık toplantılarından biride "Cuma namazı"dır. Namaz kılanlar cuma günü öğle namazı yerine ondan daha faziletli olan cuma namazını kılabilir. Kur'an,da müminleri açıkca cuma namazında hazır olmaya davet eden bu isimde bir sürenin olması bu namazın faziletini ortaya koymaktadır.

Cuma Namazının Kılınışı:

M. 331- Cuma namazı iki rekattır ve keyfiyeti sabah namazı gibidir. Ama namazdan önce Cuma imamı tarafından okunan iki hutbesi vardır.

M. 332- İmanın Fatıha ve süreyi yüksek sesle okuması müstehaptır.

M. 333- Cuma namazında birinci rekatta Fatihadan sonra cuma süresi ve ikinci rekatta Münafikun Süresini okuması müstehaptır.

M. 334-Cuma namazının iki müstehap kunutu vardır; ilk kunut birinci rekatin rüku'sundan önce, ikinci kunut ise ikinci rekatin rüku'sundan sonra okunur.

Cuma Namazının Şartları:

M. 335- Cuma namazında aşağıdaki şartlara uyulması gerekir:

1- Cuma namazı cemaatle kılınır, tek başına kılınmaz.

2- Cemaat namazında geçerli olan tüm şartlar cuma namazında da geçerlidir.

3- Cuma namazının kılınması için gerekli olan en az insan sayısı, biri imam olmak üzere beş kişidir.

4- İki cuma namazı kılınan yerin arasında gerekli olan en az fasıla bir fersahtır.

Cuma Namazı Kılanların Vazifeleri:

M. 336- Namaza katılanların imamın hutbelerini dinlemeleri farz olan ihtiyattandır.

M. 337-Müstehap olan ihtiyata göre namaza katılanlar hutbelerin okunması sırasında konuşmamalıdır.

M. 338-Müstehap olan ihtiyata göre dinleyicilerin hutbeler okunurken yüzleri imama dönük olacak şekilde oturmaları o tarafa bu tarafa bakmamaları gerekir.

M. 339-Cuma namazının birinci rekata yetişemeyen bir insan eğer ikinci rekatin rükusuna yetişirse namazı sahihtir ve ikinci rekati kendisi kılar. (şu şartla ki ikinci rekati kılabilen miktarda vakit olduğunu bilmelidir).

AYAT NAMAZI

M. 340- Vacip namazlardan biride ayat namazıdır ve şu hadiselerin ortaya çıkmasıyla vacip olur. Güneş tutulması, ay tutulması, zelzele(deprem)gök gürlemesi, şimşek çakması, kara ve kızıl rüzgarlar ve benzerleri gibi halkın çoğunu korkuya düşürdüğü takdirde.

Ayat Namazının Şekli:

M. 341-Ayat namazı iki rekattır ve onun her rekatında 5 rüku vardır. Her rükudan önce hamd süresi ve Kur'an dan bir başka süre okunmalıdır. Yani her iki rekatta 10 tane hamd ve 10 tane süre okunmuş oluyor. Ama bir süreyi 5 kısımete ayırarak her rükudan önce bir kısmetini okursak, böylelikle her iki rekatta iki hamd ve iki süre okunmuş olur. Şimdi İhlas Suresini 5'e bölerek ayat namazının kılınışını açıklayalım: Başlangıç tekbirinden sonra hamd suresi okunur ve "Bismillahirrahmanirrahim" diyerek rükuya gidilir. Sonra kalkılarak "Kul huvallahu ehad" denir ve rükuya gidilir. Tekrar kalkılır ve "Allahu-us samed" denir ve rükuya gidilir. Rükudan kalkıp "lem yelid velem yuled" denir ve rükuya gidilir. Tekrar rükudan kalkıp "velem yekunlehu kufuven ehed" denir ve rükuya gidilir ve rükudan kalktıktan sonra iki secde yapılır. Bu iki secdeden sonra ikinci rekat için kalkılır.

İkinci rekat da aynı birinci rekat gibi yerine getirilir ve teiehhüt ve selam verilerek namaz bitirilir.

M. 342- Ayat namazını farz kılan olaylar, hangi şehirde meydana gelirse, sadece oranın halkı ayat namazını kılmalıdır; başka yerlerin halkına farz değildir.

M. 343- Eğer Ayat namazının bir rekatında fatiha ve süreyi beş defa okur ve diğer rekat'ında bir fatiha okuyup süreyi beşe bölerek okursa sakıncası yoktur.

M. 344- İkinci, dördüncü, altıncı, sekizinci ve onuncu rüku'lardan önce kunut okumak müstehaptır. Ama sadece onuncu rüku'dan önce bir kunut okumakta yeterlidir.

M. 345- Ayat namazının rüku'larından her biri rükün'dür, kasten veya yanlışlıkla eksik veya fazla yaparsa namazı batıldır.

M. 346- Ayat namazı cemaatle kılınabilir. Bu taktirde hamd ve süreyi yalnızca cemaat imamının okuması gerekir.

MÜSTEHAP NAMAZLAR

M. 347- Müstehap namazlar çok fazladır ve hepsinin bu kitapta anlatılması mümkün olmadığından onlardan en önemlilerine değineceğiz:

Bayram Namazı:

M. 348- Fıtır ve kurban bayramlarında bayram namazı kılmak müstehaptır

Bayram Namazının Vakti:

M. 349- Kurban ve fıtır bayramı namazının vakti, bayram günü güneşin doğuşundan öğleye kadardır.

M. 350-Fıtır bayramını güneşin yükselmesinden sonra iftar edip fitra'yı verip sonra bayram namazını kılmak müstehaptır.

Bayram Namazının

Kılınış Şekli:

M. 351- Kurban ve fıtır bayramı namazları iki rekattır. Birinci rekatta Fatiha ve sureyi okuduktan sonra, beş defa tekbir almalıdır; her tekbirden sonra bir kunut okunmalı ve beşinci kunuttan sonra bir tekbir daha alıp rükuya gitmeli ve iki secde yapmalıdır, tekrar ayağa kalkıp ikinci rekatta dört tekbir almalı ve her tekbirden sonra bir kunut okunmalı, beşinci tekbiri alıp rükuya gitmelidir, rükudan sonra iki secde yapıp, teşehhüt okunup, selam verilmelidir. Kurban ve Ramazan bayramı namazlarının kunutlarında herhangi bir dua ve zikrin okunması yeterlidir. Fakat şu duayı okumak daha iyidir:

Allahumme ehlel kibriyai vel azamet ve ahlel cudi vel ceberut ve ahlel afvi ver-rahmet ve ahlet takva vel mağfired es'eluke bihakki hazal yevm elleziy ca'eltehu lil muslimine iyda ve li muhammedin sallallahu aleyhi ve alihi zuhran ve şerefen ve keramaten ve meziyda en tuselliye ala muhammedin ve al-i muhammed ve en tudhileni fi kulli hayrin adhalte fiyhi muhemmeden ve ale muhammed selavatuke aleyhi ve aleyhim allahumme inni es'eluke hayre ma se'eleke bihi ibadukessalihun ve e'uzu bike mimma isteaze minhu ibadukel muhlesun.

GÜNLÜK NAFİLELER

Nafile namazları cuma günü dışında otuz dört rekattır: Onun sekiz rekata öğlenin nafilisi, sekiz rekata ikindi nafilisi, dört rekata akşam nafilisi, iki rekata yatsı nafilisi ve on bir rekata gece nafilisi olup çok sevaptır.

Gece Namazı:

M. 352- On bir rekatlı gece nafilisinden sekiz rekata gece nafilisi niyetiyle iki rekata şefi namazı niyetiyle ve bir rekata vitir namazı niyetiyle kılınmalıdır. Gece nafilelerine ait hükümlerin tamamı dua kitaplarında mevcuttur.

Gece Namazının Vakti:

M. 353- Gece nafilisinin vakti gece yarısından itibaren sabah ezanına kadardır. Sabah ezanına yakın kılınması daha iyidir.

M. 354- Yolcu ve gece yarısından sonra gece namazını kılması zor olan kimse veya vaktinde uyanmayacağından korkan kimse, gece namazını gecenin evvelinde kılabilir.

GUFEYLE NAMAZI

M. 355- Müstehap namazlardan biride Gufeyle Namazıdır. Bu namaz akşam ve yatsı namazları arasında kılınır.

Gufeyle Namazının Kılınış Şekli:

M. 356- Gufeyle Namazı iki rekattır. Birinci rekatta Fatihadan sonra süre yerine şu ayet okunur:

Ve zannuni iz zehebe muğaziben fe zanne en len nagdire aleyhi fe nada fizzulumati en la ilahe illa ente subhaneke inniy kuntu minezzalimin festecebna lehu ve necceynahu minel gammi ve kezalike nuncil muminin.

Ve ikinci rekat'da hamtdan sonra süre yerine şu ayet okunur:

Ve indehu mefatihul gaybi la ya'lemuha illa hu ve ya'lemu ma fil berri vel behr vema tesgutu min varagetin illa ya'lemuha vela habbetin fi zulumatil arz vela ratbin vela yabisin illa fi kitabın mubin.

Ve kunutunda da şu dua okunur:

Allahumme inni es'eluke bimefatihil gayb elleti la ya'lemuha illa ente en tuselliyala muhammedin ve ali muhammed ve en tefele bi. kendi hacetlerini söyler ve sonra şu duayı okur:

Allahumme ente veliyyu ni'meti vel gadiru ala talibeti te'lemu haceti fe es'eluke bihakki muhammedin ve ali muhammedin aleyhi ve aleyhimusselam lemma gezeyteha li.

ORUÇ

İslam'ın insanın kendisini düzeltmesi için farz kıldığı amellerden biride oruçtur. Oruç alemlerin Rabbi'nin emrini yerine getirmek için sabah ezanından akşam ezanına kadar insanın ileride anlatılacak olan orucu bozan şeylerden sakınmasıdır.

Orucun Niyeti:

M. 357- Oruç ibadetlerden biridir ve Allah'ın emrini yerine getirmek için yapılmalıdır ve bu niyetin kendisidir.

M. 358-İnsan Ramazan ayının her gecesinde ertesi günün orucuna niyet edebilir; ayın ilk gecesinde ayın hepsinin orucuna niyet etmesi daha iyidir.

M. 359- İnsanın, orucun niyetini kalbinden geçirmesi veya mesela, "yarın oruç tutacağım" demesi şart değildir. Alemlerin Rabbinin emrine itaat için sabah ezanından akşam ezanına kadar orucu bozan şeylerden kendini koruması yeterlidir.

Orucu Batıl Eden Şeyler

M. 360- Oruç tutan kimse sabah ezanından akşam ezanına kadar bazı işlerden kaçınmalıdır. Eğer bu işlerden birini yerine getirirse orucu batıl olur bu işlerin toplamına orucu batıl eden şeyler denir, onlardan bazıları:

- Yemek.
- İçmek.
- Cima.

- İstimna (kendisiyle oynayarak meni getirmek)
- Allah'a Peygamber'e (s.a.a) ve İmamlar'a (a.s) bir yalanı nispet vermek.
- Boğaza yoğun katı toz kaçırmak.
- Başın tamamını suya sokmak.
- Sabah ezanına kadar cünüp, hayız ve nifas halde kalmak.
- Kusmak

Bu söylenenler dışında orucu batıl eden başka şeylerde vardır onları tanımak için tam ilmihalin 323.sayfasındaki 1645'nci meseleye müracaat ediniz.

ORUCU BATIL EDEN ŞEYLERİN HÜKÜMLERİ:

Yemek ve İçmek:

- M. 361- Oruç tutan bir insan bilerek bir şey yer veya içerse orucu batıl olur.
- M. 362- tutan bir insan bilerek dişlerinin arasında kalan şeyi yutarsa orucu batıl olur.
- M. 363- Tükürüğü yutmak çok olsa bile, orucu batıl etmez.
- M. 364- Oruçlu olan kimse, oruçlu olduğunu unutarak bir şey yer veya içerse orucu batıl olmaz.
- M. 365- İnsan za'f sebebiyle orucu yiyemez. Fakat zafı normalde tahammül edilemeyecek derecede ise, orucunu yemesinin sakıncası yoktur.

İğne Vurdurmak:

M. 366- Oruçlu kimse, gıda yerine istifade edilen serum ve iğnelerden sakınmalıdır. Ama uzvu uyuşturan veya ilaç yerine kullanılan iğneyi yaptırmasının sakıncası yoktur.

Boğaza Yoğun Toz Kaçırmak:

- M. 367- Boğaza yoğun toz kaçması orucu batıl eder; ister un gibi yenmesi helal olan bir şeyin tozu olsun ister toprak vb gibi yenmesi haram olan bir şeyin tozu olsun.
- M. 368- Oruçlu kimse yoğun buharı, sigara, tömbeki ve benzeri şeylerin dumanının farz olan ihtiyat gereği boğazına kaçmasına engel olmalıdır.

Başın Tamamını Suya Sokmak:

- M. 369- Eğer oruçlu kimse bilerek başının tamamını suya sokarsa;farz olan ihtiyata göre orucu batıldır.
- M. 370- Oruç tutan birisi elinde olmadan veya oruçlu olduğunu unutarak başını suya daldırırsa ya da istemeyerek suya düşerse orucu batıl olmaz ama anladığı an hemen başını sudan çıkarmalıdır.

Kusmak:

- M. 371- Oruç tutan birisi kasten kusarsa,hastalık sebebiyle de olsa orucu batıl eder.
- M. 372-Bir kimse oruçlu olduğunun farkında olmayarak veya elinde olmadan kusarsa sakıncası yoktur.

ORUCUN KAZA VE KEFFARESİ

Kaza Orucu:

M. 373- Eğer bir insan ramazan ayı orucunu (hastalık, yolculuk ve... gibi) herhangi bir özür nedeniyle tutamaz ise ramazan ayından sonra onun kazasını yerine getirmelidir.

Orucun Keffareti

M. 374-Orucu batıl eden amellerden birisiyle orucunu batıl eden birisi, kazasını tutmalıdır ve orucun keffaresi olan şu işlerden birisini de yerine getirmelidir:

*Bir köle azat etmek

*31 günü arka arkaya olmak üzere iki ay oruç tutmak

*60 fakiri doyurmak veya her birine bir mud (yaklaşık 750 gr) yiyecek yani buğday, arpa veya benzeri vermelidir.

Üzerine keffare vacip olan birisi yukarıdaki amellerden birisini yerine getirmelidir.Günümüzde fikhî anlamda köle bulunmayacağı için ikinci ve üçüncü maddedeki amelleri yerine getirmelidir.Bunlardan hiç birini yapamıyorsa ya 18 gün oruç tutmalı ya da gücünün yettiği kadar fakire yemek vermelidir.Eğer bunlardan hiç birine gücü yetmiyorsa yapabileceği kadar bu ikisine amel etmelidir.Buna da gücü yoksa tövbe etmelidir.Ama farz olan ihtiyat gereği gücü yettiği anda keffaresini vermelidir.

Orucun Kaza ve Keffaret Hükümleri:

M. 375- Orucun kazasını hemen yerine getirmek farz değildir ancak farz olan ihtiyata göre gelecek ramazana kadar yerine getirmelidir.

M. 376- İnsan, keffareyi yerine getirmede gevşeklik yapmamalıdır, ama hemende yerine getirmesi gerekmez. üzerine keffare farz olan bir kimse bir kaç yıl onu yerine getirmese, keffaresi artmaz.

M. 377-Bir insan yolculuğa çıkmak gibi sebepten dolayı orucunu tutamamışsa, ramazan ayı bittikten sonra mazereti ortadan kalktıysa ve bir sonraki ramazan ayına kadar kasten oruçlarını kaza etmezse, oruçların hem kazasını tutmalı hem de ayrıca her gün fakire bir mudd taam da vermesi ihtiyat gereği farzdır ve eğer özür nedeniyle onun kazasını da yerine getirmemiş ise farz olan ihtiyat gereği kazaya ilaveten bir mudd taam fakire vermelidir.

M. 378- Hastalık nedeniyle ramazan orucunu tutamayan kişinin hastalığı sonraki yılın ramazanına kadar sürerse, tutamadığı oruçların kazası onun üzerine farz değildir, ama her gün için fakire bir mudd, yaklaşık on sir (750gr) taam vermelidir.

YOLCULUKTA ORUÇ HÜKÜMLERİ

M. 379- Dört rekatlı namazları yolculukta iki rekat olarak kılması gereken yolcu oruç tutmamalıdır; namazları tam kılan bir yolcu, mesleği yolculuk olan kimse gibi yolculukta oruç tutmalıdır.

M. 380- Oruçlu olan kimse öğleden sonra yolculuğa çıkarsa orucunu tamamlamalıdır ve sahihtir.

M. 381- Öğleden önce yolculuğa çıktığında ise ruhsat haddine yani şehrin duvarlarının görünmeyeceği ve ezan sesinin işitilmeyeceği yere vardığı zaman orucunu bozmalıdır; eğer ondan önce orucunu bozarsa kazaya ilave olarak farz ihtiyat gereği keffare de vermelidir.

M. 382- Ramazan ayında yolculuğa çıkmanın sakıncası yoktur. Fakat oruçtan kaçmak için yolculuğa çıkmak mekruhtur.

M. 383-Yolcu öğleden önce vatanına ya da on gün kalmak istediği bir yere ulaşırsa, eğer orucu bozan bir iş yapmamışsa o günün orucunu tamamlamalıdır ve eğer orucu bozan bir iş yapmışsa o günün orucu vacip değildir ama daha sonra kazasını yerine getirmelidir.

M. 384- Yolcu öğleden sonra vatanına ya da on gün kalacağı bir yere ulaşmışsa, o günün orucunu tutmamalıdır.

FİTRE ZEKATI

M. 385- İnsan Ramazan ayı bittikten sonra yani fitir bayramında kendi malından bir miktarı fitre zekatı unvanıyla fakire vermelidir.

Fitra Zekatının Miktarı:

M. 386-Fitra zekatının miktarı insanın kendisi, eşi ve çocuğu gibi onun ekmeğini yiyen insanlar için yani geçimini sağladığı insanlar için bir "sa" yani yaklaşık 3 kg.dır

Fitra Zekatının Cinsi:

M. 387- Fitra zekatının cinsi buğday, arpa, hurma kuru üzüm, pirinç, mısır veya benzerlerin yanı sıra bunlardan birinin karşılığı olan parayı da verse yeterlidir.

HUMUS

Müslümanların ekonomik vazifelerinden biride humus olup bazı şeylerin 1/5ni (beşte bir) belirli masraf ve harcamalar için taklit mercii Müçtehide verilmesidir.

M. 388- Yedi şeyde humus farz olur:

- 1- Kazanç(kar)
- 2- Maden
- 3- Define
- 4- Harama karışmış helal mal.
- 5- Denize dalmakla elde edilen mücevherler.
- 6- Savaş ganimeti.
- 7- Zimmi **[1]**kafirin Müslümanlardan satın aldığı yer.

M. 389- Humus vermek namaz ve oruç gibi vaciptir. Baliğ ve akıllı olup aşağıda açıklanan yedi haletten birisine sahip olan bütün şahıslar bu ameli yerine getirmelidirler.

Toplumun çoğunu kapsayan bu yedi haletin biri kendi ve ailesinin yıllık harcamalarından arta kalan şeylerin humusudur. İslam dini şahısların iş ve kazançlarına ihtiram göstermekte ve insanın kendi ihtiyaçlarını karşılamasını humus vermekten üstün tutmaktadır. Böylelikle herkes yıl boyunca bütün ihtiyaçlarını gelirinden temin edebilir ve yıl sonunda fazla kalan bir şey olmamışsa humus ona farz değildir, ancak normal ve ihtiyacı haddinde yaşayan kimse, yani masrafta ileri gitmeyip kendini de çok zorlamayan yıl sonunda eğer bir şey fazla kalırsa o fazlalığın 1/5ni belirli harcamalar için ödemeli ve 4/5'ni kendisi için ayırmalıdır.

Humus Hükümleri

M. 390- Bir insan humusunu vermediği bir malı kullanamaz; yani humusu verilmemiş olan yiyeceği yiyemez ve humusunu vermediği parayla bir şey satın alamaz.

M. 391- Pirinç, yağ, çay gibi yıllık ihtiyaçlarını karşılamak için yıllık gelirle alınan şeylerden yıl sonunda fazla kalırsa humusunu vermelidir.

M. 392- Buluğa ermemiş bir çocuğun sermayesi olur ve ondan bir kazanç sağlanırsa, çocuk buluğa ermeden önce velisine onun humusunu vermesi ihtiyaten farzdır.

Humusun Masrafı:

M. 393- Malın humusu ikiye bölünmelidir: onun yarısı İmam Zaman (ac) ın hissesidir taklit edilen müctehide veya temsilcisine verilmelidir; diğer yarısı da farz olan ihtiyat gereği şartları haiz müçtehide yada onun izni ile fakir seyyide, yetim seyyide veya yolculukta muhtaç kalan seyyide verilmelidir.

ZEKAT

Müslümanların bir diğer önemli ekonomik görevleri zekat vermektir. Zekatın önemini Kur'an-ı Kerim'de namazla beraber emrolunması, iman ve doğruluğun nişanesi olarak bilinmesi ve Masum İmamlardan (a.s) zekat vermektan kaçınan kimsenin dinden çıkması sayılacağıının bir çok rivayetlerde naklölunması sayesinde anlıyoruz.

Zekatında, humus gibi belirli masraf yerleri vardır, onun bir kısmı fitır bayramı günü verilir ve yalnızca verme gücü olan kimselere vaciptir, bu konuya ait meseleler oruç bahsinin sonunda söylendi.

Zekatın diğer kısmı mallarla ilgilidir ama halkın bütün malı bu kanun içerisinde değildir belki yalnızca dokuz şeye zekat vardır.

M. 394- Zekat verilmesi gereken şeyler şunlardır: Buğday, arpa, hurma, kişmiş, deve, inek, koyun, altın ve gümüşür.

M. 395- Yukarıda sayılan şeyler nisap haddine vardıklarında onların zekatını vermek vacip olur. Her birinin nisap haddi ve zekat miktarı aşağıda belirtildiği gibidir:

<u>Malın çeşidi</u>	<u>Nisap haddi</u>	<u>Zekat miktarı</u>
1- Buğday	847 kg	Eğer Nehir veya yağmurla sulandığında 1/10 Eğer El, kova veya su motoruyla sulandığında 1/20 Eğer Her ikisiyle sulandığında 3/40
2- Arpa		
3- Hurma		
4- Kişmiş		
5- Deve	Birinci nisap	Bir koyun
25 deveye kadar	Her beş deve için bir koyun	
26 deve	Bir deve	
6- İnek	30 inek	Bir yaşında dana (erkek tosun)
7- Koyun	40 koyun	Bir koyun
8- Altın	15 miskal	1/40
9- Gümüş	105 miskal	1/40

Hatırlatma:

Deve, inek ve koyunun başka nisapları da vardır ayrıntılı bilgi için tam ilmihalin 1978'ci ve sonraki meselelere müracaat ediniz.

Zekat Hükümleri:

M. 396- Eğer hayvan yıl boyunca çölde otlarsa zekatı vaciptir. Öyleyse eğer yıl boyunca veya yılın bir miktarı ekilmiş tarladan otlayan veya biçilmiş ot yiyen hayvanın zekatı yoktur.

M. 397- Altın ve gümüş kendisi sikke olursa veya alış verişin yaygın olduğu sikkeler halinde olursa zekat vaciptir. Ama bugün kadınların zinet olarak kullandıkları altın ve gümüşe zekat yoktur.

M. 398- Zekat vermek ibadettir ve onu zekat niyeti ve kurbet kastı ile vermelidir.

Zekatın Masrafı

M. 399- İnsan zekatı sekiz yerde sarf edebilir:

- 1- Fakir ve miskin

2- Zekat verildiği takdirde İslam'a meyledecek veya savaşta Müslümanlara yardım edecek kafirler

3- Borcunu ödeyemeyen borçluya vermek

4- Allah yolunda harcamak. Yani cami ve medrese yapmak gibi genel dini menfaati olan işlerde yada köprü yapmak, yolları ıslah etmek gibi bütün Müslümanların faydalanabileceği işlerde. Kısacası İslam ve Müslümanlar için yararı olan her işte.

ALİŞ VERİŞ HÜKÜMLERİ

M. 400- Alış veriş hükümlerini ihtiyacı miktarınca öğrenmek farzdır.

M. 401- Tar ve saz gibi haram işlerde kullanılan eğlence aletlerinin alımı-satımı haramdır.

M. 402- Helal yönde kullanılması mümkün olan bir şeyin haram yolda masraf edilme kastıyla satılması; mesela üzümün, şarap yapılması kastıyla satılması, haramdır ve farz olan ihtiyat gereği muamelede batıl olur.

M. 403- Saptırıcı kitapları alıp satmak, saklamak, yazmak, okumak ve ders vermek haramdır; ancak şüphelere cevap vermek gibi doğru hedefler için olursa sakıncası yoktur.

M. 404- Muamelede hile yapılması haramdır. Yani başka bir şeyle karıştırılan bir malı mesela, su karıştırılmış sütü satmak gibi, karıştırılan bir şey belli olmasa ve satıcıda bu durumu alıcıya söylemese muamelede hile yapılmış (gıyş) sayılır ve haramdır.

M. 405- Muamelede satılan ve karşılığı alınan şeylerin hususiyetlerinin söylenmesi gerekir. Ama halkın alışverişte fikirlerinin değişmesine sebep olmayan özelliklerin belirtilmesi lazım değildir.

M. 406- Ölçü ve tartıyla satılan cinsten bir şeyi aynı cinsin fazlasına satarsa mesela, bir kilo buğdayın karşılığında bir kilo buğday ve bir lira para alırsa ribadır ve haramdır.

M. 407- Satıcının, eşyanın fiyatında müşteriler arasında fark koymaması, eşyanın kıymetinde zorluk çıkarmaması, kendisiyle alış-veriş yapan kimse pişman olursa ve ondan muameleyi bozmayı isterse kabul etmesi müstehaptır.

M. 408- Muamelede yemin etmek doğru birşey için ise mekruh; yalan ise haramdır.

İnsanın Muameleyi Bozabileceği Yerler:

M. 409- Alıcı ve satıcı onbir yerde muameleyi bozabilirler bunlardan bazıları:

1-Alıcı veya satıcı alış-verişte aldatılmış olursa.

2-Muamelede, bir müddete kadar ikisinin de veya birinin muameleyi bozabileceği şart koşulmuşsa. Mesela üç gün içinde her kim pişman olursa muameleyi bozabilir denmişse.

3-Alıcı veya satıcı, alışverişin yapıldığı yeri terk etmeden önce; mesela bir eşyayı almışsa aldığı yerden ayrılmadan önce muameleyi bozabilir.

4-Muameleden sonra aldığı malın kusurlu olduğunu anlarsa.

5-Satıcı, müşterinin göremediği belli bir malın özelliklerini söyler ve sonradan söylendiği gibi olmadığı anlaşılırsa, bu durumda müşteri muameleyi bozabilir. Mesela bu defter 200 yaprak der sonra az olduğu anlaşılırsa.

M. 410- Eğer muameleden sonra malın kusurlu olduğunu anlar ve hemen muameleyi bozmasa, farz olan ihtiyat gereği muameleyi feshetme hakkı kalkar ama bu konuyla ilgili hükmü bilmiyorsa muameleyi bozabilir.

BORÇ

Borç vermek Kur'an ayetlerinde ve peygamberin hadislerinde çok tavsiye edilen müstehap amellerdendir. Borç veren insan kıyamet gününde ödüllendirilecektir.

BORÇ KISIMLARI

1- Müddetli: Borç zamanı ve borçlunun borcunu ne zaman ödeyeceği belirlenmiştir.

2- Müddetsiz: Ödeme zamanı belirlenmeyen borca denir.

BORÇ HÜKÜMLERİ:

M. 411- Eğer borçlanma akdinde borcu ödemek için bir zaman belirlenirse o tarihten önce borç veren kimse alacağını isteyemez.

M. 412- Eğer bir müddet belirlememişlerse, alacaklı olan parasını istediği her zaman talep edebilir.

M. 413- Borç ödeme zamanı gelmiş olan veya borcun süresi olmadığı durumda alacaklı parasını isterse, eğer borçlu ödeyebilecek durumdaysa, hemen ödemelidir ve eğer geciktirirse, günah işlemiş olur.

M. 414- Borç veren kişi karşı taraftan bir müddet sonra örneğin bir yıl sonra verdiğiinden daha fazlasını isterse veya kendisi için bir iş yapmasını isterse, bu faizdir ve haramdır. Örneğin, 1000 lira borç verip bir yıl sonra 1200 lira istemesi gibi...

M. 415- Eğer borç veren verdiğiinden fazlasını almayı şart koşmamışsa ama borçlu kimsenin aldığı borçtan daha fazlasını geri vermesi müstehap olup, sakıncası da yoktur

EMANET

Bir kimse, malını başka birisine verir ve ona, bu senin yanında emanet kalsın der ve o da kabul ederse, söylenecek olan emanet hükümlerine göre amel etmelidir.

EMANET HÜKÜMLERİ:

M. 416- Emaneti koruyamayan bir kimse farz olan ihtiyat gereği emaneti kabul etmemelidir.

M. 417- Bir şeyi emanet bırakan kimse, istediği zaman onu alabilir ve yine emaneti kabul eden kimsede istediği zaman onu sahibine geri vermelidir.

M. 418- Emaneti kabul eden kimse, eğer onun (korunması) için uygun yeri yoksa, uygun bir yer temin etmelidir. Örneğin; emanet olarak bir miktar para bırakmışlarsa ve emaneti alan evde onu koruyamayacaksa bankaya yatırmalıdır.

M. 419- Emanet kabul eden kimse onu korumakta ihmalkarlık yapmıştır denilmeyecek şekilde onu korumalıdır.

M. 420- Halkın emaneti zarar gördüğünde:

1- Eğer emaneti alan kimse onu korumada ihmalkarlık etmiş ise bedelini ödemelidir.

2- Emaneti korumakta ihmalkarlık yapmaz tesadüfen veya sel gibi bir olay sonucu o mal zarar görürse sorumlu değildir.

M. 421- Emaneti kabul eden kimse emaneti sahibinin izni olmadan onu kullanamaz.

ARİYET

Ariyet; insanın kendi malını kullanması için karşılığında bir şey almadan, bir başkasına vermesine denir. Mesela eve gidip gelmesi için bisikletini birisine vermek.

M. 422- Bir şeyi ariyet veren kimse, istediği zaman alabilir ve yine ariyet kabul eden kimsede istediği zaman onu sahibine geri verebilir. Elbette birinci şekilde eğer ariyeyi geri alma ariyeyi alana zarar verirse farz olan ihtiyat gereği biraz mühlet vermelidir.

M. 423- Eğer bir insan ariyet aldığı şeyi korumakta kusur etmez, ondan faydalanmakta fazla ileri gitmez ve tesadüfen ariyet aldığı şey zarar görürse zamin değildir. Ama eğer onu korumakta ihmalkarlık eder veya onu kullanmakta aşırı gitmiş ise bedelini ödemelidir.

M. 424- Eğer ariye zarar gördüğü takdirde zamin olduğunu şart koşmuşlarsa onun bedelini vermelidir.

BULUNAN VE KAYBOLAN EŞYALARIN HÜKÜMLERİ

M. 425- Eğer insan bir şeyi bulur ama almaz ise herhangi bir görevi yoktur.

M. 426- Eğer bulduğu bir Şeyi alırsa Şu ahkama göre amel etmelidir: Bulduğu bir malın sahibini belirtecek herhangi bir alamet yoksa ve kıymeti 12/6 nohut sikkeli gümüş ağırlığından az olursa kendisi alabilir ama sahibi bulunduğu zaman farz olan ihtiyata göre bedelini ona vermelidir. Bulduğu Şeyin kıymeti 12/6 sikkeli nohut gümüş ağırlığına ulaşırsa ve sahibini bulabileceği bir alameti varsa bulduğu günden itibaren bir hafta her gün, sonra bir yıla kadar haftada bir gün insanların toplandığı yerde ilan ederse yeterlidir.Eğer bir yıl ilan eder ve malın sahibi bulunmazsa, sahibi bulunduğunda bedelini ona vermek kastıyla kendisine alabilir veya sahibine vermek kastıyla saklayabilir. Yine sahibi adına sadaka verebilir. Ama müstehap olan ihtiyata göre sahibi adına seyit olmayan birine sadaka vermelidir.

M. 427- İlan etmenin faydasız olduğunu bilir veya sahibinin bulunacağından ümidini keserse ve ilan etmek boŐ bir iş sayılırsa ilan etmek gerekmez.

M. 428- Bir kimsenin ayakkabılarını alıp yerine başka bir ayakkabı bırakmışlarsa, kalan ayakkabının kendi ayakkabısını alana ait olduğunu, sahibinin bilerek onları bıraktığı ve ayakkabısı yerine onun götürülmesine razı olduğunu bilirse ve sahibinin bulunmasından mitsizse veya sahibini bulmak onun için meŐakkatli olacaksa, kendi ayakkabıları yerine onları alabilir. Ama onların kıymeti kendi ayakkabılarından fazla olursa, sahibi ne zaman bulunursa kıymet farkını ona ödemelidir. Eğer sahibinin bulunmasına ümidi olmazsa, kıymetin fazlasını sahibi adına seyyid olmayan fakire sadaka vermelidir.

M. 429- Ayakkabısı götürülen kimse eğer orada kalan ayakkabıların kendi ayakkabılarını götüren kimseye ait olmadığına ihtimal verirse, sahibini aramalıdır eğer onu bulmaktan ümitsiz olursa ve 12/6 nohut sikkeli gümüŐten az olursa, onları kendisi için alabilir. Eğer kıymeti fazla olursa bir yıl ilan etmelidir, bir yıl sonra ihtiyaten farz olarak Şer'i hakim'in izniyle seyyid olmayan fakir birine vermelidir.

GASP HÜKÜMLERİ

Gasp, insanın zorla birinin malına veya hakkına el koymasıdır. Gasbetmek kıyamet günü insanın etin azaba maruz kalmasına sebep olan büyük günahlardan biridir.

M. 430-İnsan bir Şeyi gasbetmiŐse haram iŐlemiŐdir ve o malı sahibine geri vermelidir Eğer o Şey zayi olursa bedelini sahibine vermelidir.

M. 431-Gasbettiği Şeye zarar verirse farkını sahibine ödemelidir.

M. 432-Gasbettiği Şeyi, nceki halinden daha iyi olacak Şekilde deđiŐtirirse, mesela gasbettiği bisikleti tamir ederse bu durumdayken mal sahibi "malı bu Şekilde ver" derse o Şekilde vermelidir. ektiği zahmetler için ücret alamaz. Mal sahibi müsaade etmeden onu eski haline getirmeye de hakkı yoktur.

YENİLECEK VE İİLECEKLERİN HÜKÜMLERİ

Yüce Allah bu güzel tabiatı, bazı hayvan, meyve ve bitkileri yeme, içme, giyim, mesken ve diğer ihtiyaçlarını karŐılaması için insanın emrine vermiŐtir. Ama insanın canının korunması, cisminin ve ruhunun sağırlığı, neslin devamı ve diğerlerinin hukukunun korunması için yeme içme ile ilgili koyulan bazı kanun ve kuralları bu kısımda tanıyacağız.

M. 433- İnsanın ölümüne sebep olacak veya insana zararı olan bir Şeyi yemek haramdır.

M. 434- Necis bir Şeyi yemek veya içmek haramdır.

M. 435- Toprak yemek haramdır.

M. 436- Hazret-i SeyyidŐ Şüheda imam Hüseyin (a.s)'ın türbesinin toprağından Őifa için az miktarda yemenin sakıncası yoktur, Trbeti suyla karıŐtırıp, tamamen suda eridikten sonra içmek daha iyidir.

M. 437- Açlık ve susuzluktan ölmek üzere olan bir Müslüman'a ekmek ve su verip ölümden kurtarmak her Müslüman'a farzdır.

YEMEK YEME ADABI

M. 438- Yemek yerken müstehap olan ameller:

- 1- Her iki eli yemekten önce ve sonra yıkamak.
- 2- Yemeğe başlarken "Bismillah" demek ve yemekten sonra alemlerin Rabbine hamd etmek.
- 3- Yemeği sağ elle yemek.
- 4- Küçük lokma almak.
- 5- Yemeği iyi çiğnemek.
- 6- Meyve ve sebzeleri yemeden önce su ile yıkamak.
- 7- Bir sofrada başında bir kaç kişi oturmuşsa, herkesin kendi önündeki yemekten yemesi.
- 8- Yemek yemeyi ev sahibinin başlatması ve herkesten sonra bitirmesi.

M. 439- Yemek yerken mekruh olan ameller:

- 1- Tok olduğu halde yemek yemek.
- 2- Çok yemek.
- 3- Yemek yerken başkalarının yüzüne bakmak.
- 4- Yemeği sıcak yemek.
- 5- Yediği veya içtiği şeye üfleme.
- 6- Ekmeği bıçakla kesmek.
- 7- Ekmeği yemek tabağının altına koymak ve ekmeğe yapılan her türlü saygısızlık.
- 8- Meyveyi tamamen yemeden atmak.

SU İÇMENİN ADABI

M. 440- Su içmenin müstehapları:

- 1-Suyu gündüz ayakta içmek.
- 2-Suyu içmeden önce "Bismillah" içtikten sonra "Elhamdulillah" demek.
- 3-Suyu üç yudumda içmek.
- 4-Suyu içtikten sonra Hazret-i İmam Hüseyin'i (a. s) ve onun Ehl'i Beytini hatırlamak ve onların katillerine lanet okumak.

M. 441- Su İçmenin Mekruhları

- 1- Çok su içmek.
- 2- Yağlı yemekten sonra su içmek.
- 3- Sol elle su içmek.
- 4- Geceleyin ayakta su içmek.

HAYVANLARI KESME TALİMATI

M. 442- Hayvan kesmenin usulü şöyledir: Hayvanın dört büyük damarları boğazındaki gırtlak çıkıntısının altından, nefes ve yemek borusunu ve iki şah damarı tamamen kesilmelidir. Onları yaralamak yeterli değildir.

HAYVAN KESMENİN ŞARTLARI

M. 443- Hayvanı kesmenin altı şartı vardır:

- 1- Hayvanı kesen kimse, Müslüman olmalıdır.
- 2- Hayvanın boğazını demirden yapılmış bir şeyle kesmelidir.
- 3- Kesileceği zaman hayvanın vücudunun ön tarafı yani yüzü, elleri, ayakları ve karnı kibleye doğru olmalıdır.
- 4- Hayvanı kesmek istediği zaman veya kesmek niyetiyle bıçağı hayvanın boğazına koyduğu zaman Allah'ın (c.c) ismini söylemelidir.Sadece "Bismillah" demek de yeterlidir.
- 5- Hayvan, kesildikten sonra canlı olduğunu bildirecek bir hareket yapması gerekir. Mesela, gözünü, kuyruğunu veya ayağını kıvıltatması veya hayvandan normal miktarda kan

gelmesi gerekir. Bu hüküm hayvanın kesildiğinde, canlı olup olmadığından şüphe edildiği durumlarda gereklidir, bunun dışında lazım değildir.

6- Hayvanın başı önden (ziph yerinden) kesilmelidirFarz olan ihtiyata göre bıçağı boynun arkasından öne doğru getirerek başı kesmek caiz değildir.

SİLAHLA AVLANMANIN HÜKÜMLERİ:

M. 444- Eti helal olan yabani bir hayvan eğer silahla avlanırsa, beş şartla helal ve pak olur:

1- Av silahı, bıçak ve kılıç gibi kesici olmalı veya mızrak ve ok -mermi- gibi ucu sivri bir şey olmalı ve keskin olması sebebiyle hayvanın vücudunu parçalamalıdır.

2- Hayvanı avlayan insan Müslüman olmalıdır.

3- Silah, hayvanı avlamak için kullanılmalıdır. Ama mesela, başka bir yeri nişan alırken tesadüfen bir hayvanı öldürürse o hayvan temiz değildir ve onun yenilmesi haramdır.

4- Silahını kullanırken Allah'ın (c.c) ismini dile getirmelidir.

5- Hayvana öldükten sonra yanına gelirse veya hayvan canlı olsa, ama başını kesecek kadar vakit olmazsa veya başını kesecek kadar vakit olduğu halde, hayvanın başını kesmez ve hayvan ölürse o hayvan haram olur.

BALIK AVLAMA:

M. 445- Suda canlı olarak yakalanan pullu balık suyun dışında can verirse, temiz ve onun yenilmesi helaldir. Eğer suyun içinde ölürse temizdir ama onun yenilmesi haramdır.Ama eğer balıkçıların kullandığı ağın içinde suda ölürse onu yemek helaldir.

M. 446- Pulu olmayan balıklar sudan canlı olarak çıkarılıp suyun dışında ölseler bile haramdır.

M. 447- Balık avlayan kimsenin Müslüman olması ve balık avlandığı zaman Allah'ın (c.c) ismini anması gerekmez. Fakat Müslüman'ın, onun sudan canlı çıkarılıp, dışarıda öldüğünü bilmesi gerekir.

EVLİLİK HÜKÜMLERİ

BAKMAK:

Allah'ın nimetlerinden biri görme gücüdür. İnsan bu büyük nimeti kendi ve kendi cinsinden olanların kemal ve gelişimi yolunda kullanmalı ve onu namahreme bakmaktan korumalıdır. Gerçi tabiata ve onun güzelliklerine diğerlerinin hukukuna tecavüz etmemek kaydıyla bakmanın sakıncası yoktur, ancak gözü diğerlerine bakmaktan ve kendini namahremlerin bakışından korumanın özel hükümleri vardır bu bölümde onlardan bazılarına değineceğiz.

MAHREM VE NAMAHERM:

M. 448- Mahrem, namahreme bakmakta diğer fertlere konulan sınırlamanın olmadığı ve evlenilmesi haram olan kimselerdir.

M. 449- Aşağıdaki saydığımız kimseler erkekler için mahremdir.

- Anne ve büyük anne
- Kızı kızının evladı ve onun evlatları.
 - Kız kardeş
 - Kız kardeşin çocuğu ve onun çocukları.
 - Erkek kardeşin çocukları ve onun evlatları.
 - Hala (kendi veya anne ve babasının halası)
 - Teyze (kendi veya anne babasının teyzesi)

Bu gurup soy akrabalığı nedeniyle birbirlerine mahremdirler. Bir diğer gurup ise evlilik nedeniyle erkeğe mahrem olur onlardan bazıları:

- Eş,
 - Eşin annesi ve anne annesi
 - Babasının hanımı (üvey anne)
- Oğlunun eşi (gelin)ama erkek kardeşinin hanımı ve hanımının kız kardeşi

namahremdir.

M. 450- Şu fertler kadınlara mahremdir:

- Baba ve büyük baba
 - Erkek çocuk (torun) ve onun evlatları.
 - Erkek kardeş
- Kız kardeşin oğlu ve onun evlatları.
- Erkek kardeşin çocukları ve onun evlatları .
- Amca (kendi veya anne ve babasının amcası)
- Dayı (Kendi veya anne ve babasının dayısı)

Bu şahıslar soy akrabalığı nedeniyle mahremdir. Bir gurupta evlilik sebebiyle kadınlara mahrem olur onlardan bazıları:

- Eş (koca)
- Eşin baba ve büyük babası
- Kızın kocası (damat) ama kocanın erkek kardeşi mahrem değildir.

Açıklanan fertler dışında diğer gruplarında evlilik ve özel şartlarla birbirlerine mahrem olmaları mümkündür bu konuyla ilgili ayrıntılar diğer fıkıh kitaplarında geçmiştir.

M. 451- Eğer bir kadın fıkıh kitaplarında geçen şartlara göre bir çocuğa süt verirse, o çocuk o kadına ve diğer bir takım fertlere mahrem olur. Daha fazla bilgi için tam ilmihale başvurabilirsiniz.

Diğerlerine Bakma Hükümleri:

M. 452- Karı kocanın dışında, lezzet almak amacıyla insanın diğer bir insana bakması haramdır.Erkeğin erkeğe bakması gibi aynı cinsten olması ya erkeğin kadına bakması durumunda olduğu gibi aynı cinsten olmaması ya da mahrem veya namahrem olmasında da hüküm aynıdır.

M. 453- Erkekler, lezzet kastı olmaksızın kendilerine mahrem olan kadınların avret yerlerinin dışında bütün bedenine bakabilirler.

M. 454- Erkekler namahrem kadının saç veya bedenine bakamazlar ama lezzet kastı olmadan bileklere kadar ellere ve yüzün abdestte yıkandığı miktarına bakmanın sakıncası yoktur.

M. 455- Kadınlar, lezzet kastı olmaksızın namahrem erkeklerin normalde kapatmadıkları miktarda saçına, yüzüne ve boynuna bakabilirler.

Evlilikle İlgili Bir Kaç Mesele:

M. 456-Evli olmaması yüzünden harama düşecek olan (mesela namahreme bakan) insanın evlenmesi farzdır.

M. 457- İster sürekli olsun ister geçici evlilikte nikah akdinin okunması gerekir. Sadece kadın ve erkeğin razı olması ve birbirlerine ilgi duymamaları yeterli değildir.

Evlilik akdi okunmadığı sürece söz kesmek ya da nişanlanmak mahremiyete sebep olmaz ve kadının diğer namahrem kadınlardan farkı yoktur.

M. 458- Eğer nikah akdinde, akdin manasını bozacak şekilde bir harfi bile yanlış okunsa, akit batıl olur.

M. 459- İnsan, kız kardeşinin veya erkek kardeşinin hanımının, erkek kardeşinin sütünden tam süt verdiği bir kızla evlenemez. Yine kız kardeşinin kızı veya erkek kardeşinin kızı veya kız kardeşinin veya erkek kardeşinin torunu bir kıza tam süt vermişse, onunla da evlenemez.

M. 460- Livata yaptıran erkek çocuğunun annesi, kız kardeşi ve kızı livata yapana haram olur. Ama eğer livata yapan baliğ olmaz veya her ikisi baliğ olmaz veya livat yaptıran baliğ olur veya baliğ olduğunda şek edilir veya aletin dahil olup olmadığına şek edilirse ona haram olmaz.

M. 461- Kendi hala ve teyzesinden başka bir kadınla zina yaparsa farz olan ihtiyat gereği onun kızıyla evlenmemelidir. Ama bir kadını nikahlayıp onunla ilişkide bulunduktan sonra, onun annesiyle zina ederse, karısı ona haram olmaz. Eğer nikahlandığı kadınla ilişkide bulunmadan önce, annesiyle zina yaparsa farz olan ihtiyata göre o kadından ayrılmalıdır.

SELAM VERME HÜKÜMLERİ

M. 462- Selam vermek müstehap, onun cevabını vermek vaciptir.

M. 463- Namaz kılan bir kimseye selam vermek mekruhtur.

M. 464- Namaz kılariken selam verilen kimse aynı şekilde selamın cevabını vermelidir. Mesela ona selamun aleykum denilmişse oda cevap olarak selamun aleykum demelidir. Ama “aleykum selam” denilmişse cevabını “selamun aleykum” diye vermelidir.

M. 465- Namaz kılan kimsenin diğerlerine selam vermesi caiz değildir.

M. 466- Selama hemen cevap verilmelidir.

M. 467- İki kişi aynı anda birbirine selam verirse herbiri diğerinin selamının cevabını vermelidir.

M. 468- Kafire selam vermek mekruhtur. Ama kafir Müslüman'a selam verirse, farz olan ihtiyata göre cevabında, Aleyke veya sadece Selam demelidir.

Selam Vermenin Adabı:

M. 469- Bineği olanın yürüyene, ayaktakinin oturana, az kişiden oluşan gurubun kalabalık guruba, küçüğün büyüğe selam vermesi müstehaptır.

M. 470- Namaz dışında selamın cevabını daha güzel vermek müstehaptır, mesela eğer birisi ona: Selamun Aleykum derse cevabında: Selamun Aleykum ve rahmetullah demesi müstehaptır.

M. 471- Erkeğin kadına, özellikle genç kadına selam vermesi mekruhtur.

KUR'AN İLE İLGİLİ HÜKÜMLER

M. 472- Kuran'ın her zaman temiz olması gerekir. Ve onun yazısını veya sayfasını necis etmek haramdır ve eğer necis olursa hemen su ile temizlenmelidir.

M. 473- Eğer Kur'an'ın cildi necis olur ve Kur'an'a ihtiramsızlık olursa su ile temizlemeleri gerekir.

Kur'an Yazısına Dokunmak:

M. 474- Abdesti olmayan bir insanın bedeninin bir yerini Kur'an'ın yazısına dokundurması haramdır.

M. 475- Kur'an'ın yazılarına dokunmakta ayetler, kelimeler, harfler ve hatta harekeler arasında bir fark yoktur.

M. 476- Kur'an'ın yazıldığı şeyin, kağıt, toprak, duvar veya kumaş olması arasında bir fark yoktur.

M. 477- Kur'an yazısının kalemlle, basım yoluyla veya alçı ile yazılması arasında bir fark yoktur.

M. 478- Kur'an yazısı Kur'an'da olmasa bile abdestsiz dokunmak haramdır. Eğer Kur'an'dan bir ayet başka bir kitapta veya bir kelime herhangi bir kağıtta ve hatta Kur'an a ait bir kelimenin yarısı bile Kur'an'dan veya başka bir kitaptan koparılmış olsa bile ona abdestsiz dokunmak haramdır.

M. 479- Aşağıdaki durumlar Kur'an yazısına dokunmak sayılmaz ve haram değildir:

- Plastik veya camın arkasından Kur'an'a dokunmak.
 - Kur'an'ın yaprağını, cildini veya etrafına dokunmak.
 - Hangi dilde olursa olsun Kur'an'ın tercümesine dokunmak (Elbette Allah'ın ismine hangi dilde olursa olsun abdestsiz dokunmak haramdır)
- M. 480- "Mümin" ve "Ellezine" gibi Kur'an ve diğer kitaplarda müşterek olan kelimelere, eğer onu yazan Kur'an kasti ile yazmış ise abdestsiz dokunmak haramdır.
- M. 481- Cünüp olan bir kimseye Kur'an yazılarına dokunmak haramdır.
- M. 482- Cünüp olan bir kimse Kur'an'daki vacip secde ayetlerinin olduğu süreleri okuyamaz. (geniş açıklama 111'ci meselede geçti)

YEMİN ETME HÜKÜMLERİ

- M. 483- Eğer bir işi yapmak veya terk etmek için Allahu Teala'nın isimlerinden birisine yemin ederse, mesela iki rekat namaz kılacağına yemin ederse ona amel etmesi farzdır
- M. 484- İnsan yemin ederse ve sonra kasten bu yemini bozarsa, keffaret vermelidir. Bunun kefareti şu üç amelden birisidir: Bir köle azat etmeli veya on fakiri doyurmalı veya onları giydirmelidir. Bunları yapamadığı taktirde üç gün peş peşe oruç tutmalıdır.
- M. 485- Yemin eden kişinin sözleri doğru ise, yemin etmesi mekruhtur. Eğer yalan ise haram ve büyük günahlardandır.

DİĞER MESELELER

- M. 486- Eğer insan birisinin yüzü kızaracak şekilde tokat veya herhangi bir şeyle vurursa 1/5 şer'i miskal altın sikke, morarırsa 3 miskal ve eğer kararırca 6 miskal vermelidir ve her şer'i miskal 18 nohuttur.
- M. 487- Birisinin(yüzünden başka) herhangi bir yerini vurarak kızartır, morartır veya karartırsa yukarıda söylenenlerin yarısını vermelidir.
- M. 488- Zarar veren veya başkasının malı olmayan yılan ve akrep gibi hayvanları öldürmenin sakıncası yoktur.
- M. 489- Sanatkara yapması için birşey verilir ama sahibi onu almak için gelmezse, sanatkar sahibini arar ve onu bulmaktan ümitini keserse farz olan ihtiyata göre onu sahibi niyetine seyit olmayan fakire sadaka vermelidir.
- M. 490- İki kişinin malı olan duvarda (iki evin müşterek duvarı gibi) ortağının izni olmadan diğeri onu yapamaz, üzerine demir, çubuk gibi şeyler koyamaz veya çivi çakamaz, ancak ortağının razı olduğu (yaslanmak, üzerine elbise koymak gibi) işleri yapabilir, ama ortağı buna da razı değilim derse o işleri de yapamaz.
- M. 491- Eğer ağacın kökü komşunun mülkünde (toprak, bağ, ev... gibi) çıkarsa, mülk sahibi ağacın sahibinden onu çekmesini veya kesmesini isteyebilir ve eğer ağaç sahibi o işi yapmazsa kendisi onu kesebilir ve ağacın kökünden dolayı ona bir zarar gelirse ağaç sahibinden alabilir.
- M. 492- Bağın duvarından dışarı çıkmış meyve ağacının, sahibinin razı olup olmadığını bilmez ise meyveyi koparamaz ve eğer ağacın meyvesi yere düşmüş olsa bile onu götürmez.
- M. 493- Bankanın para yatırımlara verdiği hediye, eğer para yatıran kimse bankanın birşey vermesini şart koşmamışsa, banka halkı teşvik etmek için veriyorsa ve kimse zarar etmiyorsa helaldir.
- M. 494- Sakalı tamamen kesmek veya tamamen kesmiş denecek kadar tıraş etmek, farz olan ihtiyata göre haramdır ve bu hüküm herkes için aynıdır, Allah'ın hükmü halkın alay etmesi sebebiyle değişmez, öyleyse yeni ergenliğe eren veya sakalını kesmediğinde onunla alay edilen kimse sakalını keser veya kesik denilecek kadar tıraş ederse haramdır.